

Living form

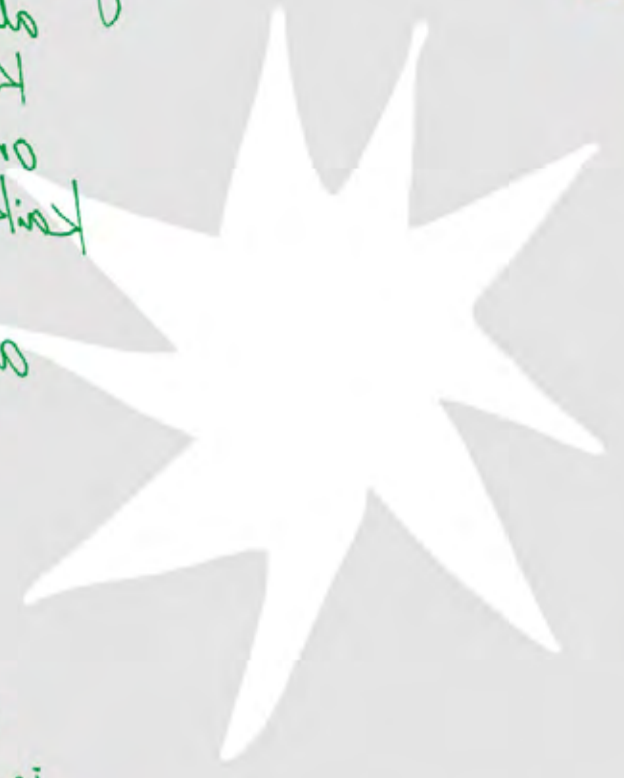
*what does
form communicate?*

Iwaya, Aya

josain kuuluu kukaan
olen elämästä kukaan
kun vielä ymmärtään
on lämmin ulkona
kaikki ovat kaverit ja
kesä on niin lyhyt
sunnunko lämmitti
kun kotona ei ollut

ilat alkoi hämmentyä
ja samalla kun lehdet
jätin itse niiden vi-

Living form

Sitten kukaan
muutama on sinä samainen
ja silmät paina liian
jo jäi lyhyksi

Iwaya, Aya

Kevät 2018

A LIVING FORM

Muoto visuaalisena kielenä: uuden konseptin ehdotus,
joka haastaa visuaalista kommunikaatiota

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Viestinnän koulutusohjelma
Graafisen suunnittelun opinnäytetyö

Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design and Fine Arts
Degree Programme in Visual Communications
Graduation project in Graphic Design

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyö on tutkielma graafisen muodon sisäistävästä visuaalisen viestinnän voimasta. Työni kautta ehdotan uutta visuaalisen kielen konseptia, joka haastaa visuaalista kommunikaatiota.

Tuotokseni on teossarja: ehdottamani konsepti keskittyy muotoon, joka tuo ilmaisuun uusia ulottuvuuksia; sillä voi ilmaista vivahteikkaampia ja hämärämpiä tunteita. Visualisoin graafiseksi muodoiksi tunteita, joita ei ole vielä nimetty.

Tuotokseen kuuluu myös näyttelyn ja ajatustani avaava pienen vihkon. Näyttelyssäni pyydän yleisöä tarkastelemaan muotoja ja tuntemaan elävästi tunteita, jotka kohoavat sydäimestä. Tutkin, onko nähdyn ymmärtäminen yksilöllistä, vai saammeko tuloksena yhtenäisen viestin siitä, mitä kukin muoto viestii.

84 sivua + 4 liitesivua
84 pages + 4 pages of appendices

Avainsanat: visuaalinen kieli, visuaalinen viestintä, muoto, graafinen suunnittelu, näyttelysuunnittelu

My thesis is a research about the ability of visual communication as part of graphic form. Through my project, I propose a new concept, one that challenges visual communication.

The output is a series of works: the new concept that I am proposing focuses on form, bringing new dimensions to our self-expression; it can be used to express more nuanced and obscure emotions. I visualize emotions into graphic forms, that don't have a name yet.

The output includes an exhibition and a small booklet which explains my thoughts. In my exhibition I ask people to examine forms and explore vividly the emotions that spring from their heart. I research whether understanding what we see is a personal experience, or is the result a unified message about what each form communicates?

Keywords: visual language, visual communication, form, graphic design, exhibition design

SISÄLLYS

1 Johdanto

- 1.1 Aiheen valinta
- 1.2 Tavoitteet
- 1.3 Työnkuvaus

TUTKIELMAOSA

2 Muoto

- 2.1 Muodon käsite
- 2.2 Jaottelu
 - 2.2.1 Alkupohdintaa
 - 2.2.2 Teorioita
- 2.3 Oma jaottelukaavio

3 Muoto visuaalisessa viestinnässä

- 3.1 Taiteen abstrakti muoto ja graafisen suunnittelun abstrakti muoto
- 3.2 Visuaalinen kieli ja graafinen suunnittelu
 - 3.2.1 Visuaalinen kieli
 - 3.2.2 Ideogrammi
 - 3.2.3 Graafinen suunnittelu viestintävälineenä
- 3.3 Konventio
- 3.4 Muoto julisteessa
- 3.5 Muodon persoona

TUOTOSOSA

4 Muodon suunnitteluprosessi

- 4.1 Muoto visuaalisena kielenä
- 4.2 Muodon toteutus
- 4.3 Muodon suunnittelu

5 Näyttelysuunnittelu

- 5.1 Ajankohta ja paikka
- 5.2 Näyttelyn ilme
- 5.3 Yksityistilaisuus
- 5.4 Näyttelyn lopuksi

6 Tuotokset

PÄÄTÄNTÄOSA

7 Yhteenveto

- 7.1 Analyysi
- 7.2 Johtopäätökset
- 7.3 Uusi oivallus

Lähteet

Kuva 1. A Living Form -näyttelyni ilme

Kuva 2. Teos ja vihko, pitämästäni A Living Form -näyttelystä

Kuva 3. Osa teossarjastani, A Living Form -näyttelystä

1 JOHDANTO

1.1 Aiheen valinta

Opinnäytetyöni on ehdotus visuaalisen kielen konseptista, jossa kokeilen graafisen ilmaisuvoiman mahdollisuutta. Tämä ehdotus haastaa visuaalista kommunikaatiota.

Lähtökohtana on henkilökohtainen kokemus, joka minulla on ollut pienestä lähtien: tunteilla on tiettyjä mielikuvituksellisia muotoja. Toisin sanoen muoto kantaa mielestäni tunteita. Ne vivahteikkaat

ja määrittelemättömät tunteet, joille emme olla keksineet nimeä. Tämä valaisi ajatustani: onko sitten mahdollista viestiä muodolla? Kysymykseksi jää, voinko yleistää minkä kokemuksen muu yksilö saa nähdessään saman muodon, ja onko herätetyllä tunteella yhtäläisyyttä. Tunne kuuluu aistiimme.

Elämän ihme on, ettei ole kahta täsmälleen samanlaista puun lehteä tai käpyä, kahta täsmälleen samanlaista luonnon muotoa. Eikä myöskään ole

kahta täsmälleen samanlaista ihmistä eikä näin ollen kahta täsmälleen samanlaista inhimillistä aistimusta. Kaikki näkevät, kuulevat, tuntevat, haistavat ja maistavat eri tavoin. (Pusa 1967, 3.)

Eroavaisuus siis on olemassa. Pusa jatkaa kuitenkin, että kyseinen eroavaisuus ei ole täysin toisistaan poikkeavaa, vaan esimerkiksi paikallisen, iällisen ja historiallisen ryhmittyneisyyden takana on olemassa jonkinlainen keskiarvo. Minun on etsittävä

inhimillisessä lähiympäristössäni havaittavia ilmiöitä, joissa on yhtenevyyttä tulkintatavoissa. Yhteisymmärryksen etsintään palaan tarkemmin luvulla 3.

Tutkintani rajaan niin, että käsittelemäni aihepiiri pysyy visuaalisen kielen ja viestinnän alueella. Näin ollen joudun rajoitta kiinnostavia aihealueita, joihin kuului muun muassa onomatopeeta, semantiikkaa, typologiaa, piktogrammia, äänisymboliikkaa, synestesiaa, ja siihen perustuvaa eurytmiaa. Muodon

pohdinnoissani en viittaa morfologian muoto-oppiin, joka tutkii sanojen muodostusta kielen pienimmistä merkitysyksiköistä, joita kutsutaan morfeemeiksi.

1.2 Tavoitteet

Opinnäytetyöni aihe on vaativa. Huomion, ettei tutkielmaosani tarjoaa vain teoreettisia perustietoja. Tavoitteenani on herättää kohua ammattialallani, kuten sanotaan japaninkielisen sanonnan mukaan, *pienen kiven heitto veden pinnalle*. Henkilökohtaisena

haasteena on oikeakielisen tekstin tuottaminen. Tavoittelen toimittaa selkeä, johdonmukainen ja asiallinen kirjallinen osuus.

1.3 Työnkuvaus

Opinnäytetyöni muodostuu kolmesta osasta. Ensimmäisessä tutkielmaosassa perehdyn puhtaasti muotoon ja aihepiiriin liittyviin tutkimustietoihin graafisen suunnittelijan näkökulmasta. Rajaan käsiteltävän viestinnän aihepiirin julistegrafiikkaan, koska julisteen pitää ilmentää

työn sisältöä nopeasti, selkeästi, kantaottavasti ja tunteisiin vetoavasti. Tällöin oletan, että julisteessa graafisen kuvan rooli viestinkantajana on suurempi kuin muissa julkaisusuunniteluissa.

Toisessa tuotososassa toteutan muotopareja, jotka emotionaalisesti viestivät ja herättävät vastatunteita. Ratkaisussa ensimmäisessä osassa käsitellyt teorit konkretisoituvat. Suunniteltu muotosarja on sovellus, jonka kautta haastan ihmisiä, mitä kukin muoto viestii.

Kolmannes päätäntäosa on yhteenveto. Analysoin ihmisten palautteiden pohjalta ja pohdin, toteutuvatko tutkimuskysymyksessä asetetut tavoitteet. Lisäksi mietin hyödynnettävyyttä tulevaisuudessa. ○

TUTKIELMAOSA

TUOTOSOSA

PÄÄTÄNTÄOSA

2.1 Muodon käsite

Aluksi minun on määriteltävä opinnäytetyötäni varten muodon käsite. Opinnäytetyössäni muoto ei liity plastisen taiteen muotokäsitteeseen, joka on kolmiulotteinen. Muoto on kuvallinen ja kaksiulotteinen. Se rakentuu geometrisistä perusyksiköistä –pisteestä, viivasta ja pinnasta. Muodolla on kaksi ulottuvuutta, kuin pituus ja leveys, muttei syvyyttä. Tarkemmin sanottuna muodolla ei ole massaa. Tällöin siinä ei ole myöskään alaspäin

pyrkivää voimaa eikä jännitettä. Jotta voin keskittyä puhtaasti muotoon, opinnäytetyössäni muodolla ei ole valoja tai varjoja, siten ei ole perspektiiviä. Silmä havaitsee muodon ääriviivan. Muoto muodostuu tyhjiöstä tai aukoista, jolloin ympäröivät seinämät rajoittavat tilan. Siten muoto on oltava aina suljettu pinta.

Muotoja on erilaisia. Siksi muotojen luokittelu tuntuu luontevalta, jotta niitä on helpompi käsitellä jatkossa.

2.2 Jaottelu

Yhtä yleispätevää jaottelutapaa ei näytä olevan. Käsittelen ensin erilaisia muototeorioita. Niiden pohjalta sovellan sitten oman jaottelukaavion.

2.2.1 Alkupohdintaa

Prosessin alussa käsitin ihmisen muusta luonnosta erilliseksi. Tein ensisijaisen jaon luonnon tekemän muodon ja ihmisen tekemän muodon välillä.

Ymmärsin kuitenkin, ettei muotoa voi olla olemassa ilman ihmistä, koska muoto on meidän silmin havaittava todellisuuden projektiio. Se sai minut ajattelemaan, mihin muodon luokkaan ihminen sijoittuu? Ihminen ei tee muotoa, vaan määrittelee ja luokittelee havaitsemiansa muotoja. Lopuksi päädyin siihen, että ihminen onkin itse muodoltaan orgaaninen ja olemme luonnon luomia.

2.2.2 Teorioita

Muodon jaotteluteorioita on

monenlaisia, esittelen niistä työni kannalta osuvimpia. Määrittelyyn aloitan yleisimmästä termistä: maailmassa havaitsemamme muodot jakautuvat ensin kahteen ryhmään, 1) esittävään tai 2) ei-esittävään. Yhdysvaltalainen Cornell-yliopiston tekstiilialan professori, Charlotte Jirousek (1938–2014) toteaa Art Design and Visual Thinking -sivullaan seuraavasti.

Kun tunnistamme arkisia esineitä ja ympäristöjä, voimme sanoa kuvien olevan realistisia

tai naturalistisia. Toisaalta, mikäli kuvia on vaikeaa tai mahdotonta tunnistaa jokapäiväisen visuaalisen kokemuksemme perusteella, voimme sanoa niiden olevan abstrakteja. (Jirousek 1995.)

Eli Jirousekin mukaan realistinen tai naturalistinen kuva kuuluu esittävään ryhmään, ja abstrakti ei-esittävään ryhmään. Otan esimerkin tekemistäni Muotoiluinstituutin entisen lehtori, Kari Lohkon (1954–) oppitunnin muistiinpanosta, mikä

kertoo realistisesta tai naturalistisesta kuvasta: ”Jos näet kielen, et kysy mitä se esittää, koska kyseessä oleva kukka on kielo” (Lohko 2013). Myös ranskalainen kirjallisuustieteilijä ja semiootikko Roland Barthes (1915–1980) esittää kuvan merkityksen muodostuvan kahdesta tasosta:

Kuvan merkitys muodostuu ilmeisistä merkityksistä, joihin viitataan käsitteellä Denotaatio. Jos kuva esittää taloa, kuvan Denotaatio muodostuu yksinkertaisesti talosta eli kuvan

tunnistetaan esittävän taloa. Kuvattuihin kohteisiin liittyy myös toissijaisia merkityksiä, joihin viitataan käsitteellä konnotaatio. Nämä merkitykset kietoutuvat yhteen ilmeisen merkityksen kanssa. Kuva voi esittää taloa, mutta talon voi mieltää mielesämme esimerkiksi mummonmökiksi. Konnotaatio muodostuu katsojan kohteeseen liittämien subjektiivisten tunteiden sekä kulttuuristen arvojen pohjalta. (Lohko 2013.)

Barthesin teoria menee suurin

piirtein yhteen yllä esitetyn Jirousekin toteamuksen kanssa käsi kädessä. Paitsi, että Jirousekin käsite abstrakti on ns. mahdotonta tunnistaa, mutta mikäli konnotaatio kohottaa katsojan mieleen jotain, silloin abstrakti muoto voikin kuulua myös esittävään ryhmään. Abstrakti muodon asema on ongelmallinen. Toisin kuin taiteessa, väitän, että graafisessa suunnittelussa esiintyvät muodot kantavat aina tarkoite ja päämäärä, mukaan lukien abstrakti muoto. Näin ollen abstrakti

voi kuulua kumpaankin ryhmään.

Jirousekin mielestä edellä mainittu esittävä ryhmä jakautuu vielä kahteen, joko 1) orgaaniseen tai 2) geometriseen, jotka nähdään toistensa vastakohtina:

Orgaaniset muodot, kuten esimerkiksi nämä lumen peittämät kivet, ovat tyypillisesti epäsäännöllisen muotoisia ja usein epäsymmetrisiä. Orgaanisia muotoja pidetään useimmiten luonnollisina. Geometriset muodot puolestaan ovat

nimettyjä, säännöllisiä muotoja – esimerkiksi neliöitä, suorakaiteita, ympyröitä, kuutioita, palloja, kartioita ja muita säännöllisiä muotoja. Näitä muotoja pidetään useimmiten ihmisen luomina. (Jirousek 1995.)

Olen samaa mieltä Jirousekin kanssa siitä, että orgaaninen muoto on epäsäännöllinen ja geometrinen muoto on säännöllinen. Teen johtopäätöksen referoidun tekstin sisällön pohjalta;

©Orgaanista muotoa ympäröivä

linja voi olla elävä ja ei rytmiiin sidottu, kuten olisi käsin vedetty.

©Vastakohtina geometrinen muoto on selkeä ja kiinteä. Muotoa ympäröivä linja on pisteiden välillä olevia suoriat tai käyräviivoja. Viiva on joko kulmikas tai kaareva, tai molemmat.

Poikkeukset tästä jaottelusta tulee kuitenkin huomata. Kuten Jirousek itsekin huomauttaa, kaikki luonnossa esiintyvät

muodot eivät kuulu orgaaniseen muotoryhmään. Esimerkiksi lumihiutaleet ja saippuakuplat ovat luonnollisia, mutta kuuluvat muotonsa puolesta geometriseen muotoryhmään. On hyvin mielenkiintoista, että luonnosta siis löytyy sekä orgaanisia että ihmisen määrittelemiä geometrisiä muotoja.

Unto Pusa puolestaan lähestyy muodon määritelmää hieman eri näkökulmasta, mutta hänen luokittelunsa ei ole varsinaisessa ristiriidassa yllä esitetyn kanssa.

Suurin jako on tehtävä 1) muoto ilman elävää toimintaa ja 2) luonnon muodon välillä. (Pusa 1963, 245.)

Ensimmäiseen muotoryhmään kuuluu monenlaisia säännöllisiä ja geometrisia muotoja. Luonnon muoto puolestaan viittaa jokapäiväisessä ympäristössämme esiintyviin eläviin muotoihin, joilla on luonnetta ja rakennetta.

Luonto on se alue, missä ei ole missään minkäänlaista formalismia. Hengittäviä hahmoja ja

*eläviä muotoja on kaikkialla.
(Pusa 1963, 245.)*

*Elävä luonto on kasvi- ja eläin-
maailmaa. Elämää on myös
protoplasman molekyyläarisissä
rakenteissa, jotka vain mikros-
koopilla havaitaan. Mikro- ja
makrokosmoksen muotomaail-
man ihmeet ovat niin valtavat,
että niihin nähden ihmisen kyky
keksiä erilaisia muotoja tuntuu
masentavan vähäiseltä. (Pusa
1967, 64.)*

Hän jatkaa, että luontoon

perustuvaan ryhmään kuuluvat
orgaaninen luonnon muoto ja
mikrorakenteesta peräisin olevat
suurennuksen muodot.

Kolmanneksi esittelen Herbert
Readin (1893–1968) muoto-
teoriaa. Hän oli englantilainen
taidefilosofi, taidehistorioitsija,
Edinburghin yliopiston profes-
sori ja myös runoilija. Hänestä
puhutaan monilla nimikkeillä,
myös hän kirjoitti yli 80 kirjaa
elämänsä aikana. Yksi niistä
kirjastansa löysin mielenkiin-
toista näkökulmansa.

Hän täsmentää ihmisen määrittä-
mää ei-elävää muotoryhmää tällä
tavalla: ”Yhtä ryhmää voidaan
kutsua arkkitehtoniseksi ja toista
symboliseksi, toisin sanoen abso-
luuttiseksi” (Read 1950, 47).

Readin mukaan arkkitehtoniseen
ryhmään kuuluu tarkasti suunniteltu muoto, jossa ei ole tasa-
painon puutetta; pyramidi tai
täydellinen sommitelma renes-
sanssiajan taidemaalauksessa
kuuluisivat tähän luokkaan. Näen
Readin jaottelun olevan hedelmäl-
listä jatkoa Pusan formalismin

muotokäsitteelle. Read jatkaa pohtimalla: ”Ainoana ongelmana on, kun harkitsemme arkkitehtonista muotoa lukuun ottamatta sen konseptia tai sisältöä, meillä on tapana aliarvioida muotoa ainoastaan absoluuttiseksi, jopa symboliseksi muodoksi” (Read 1950, 47).

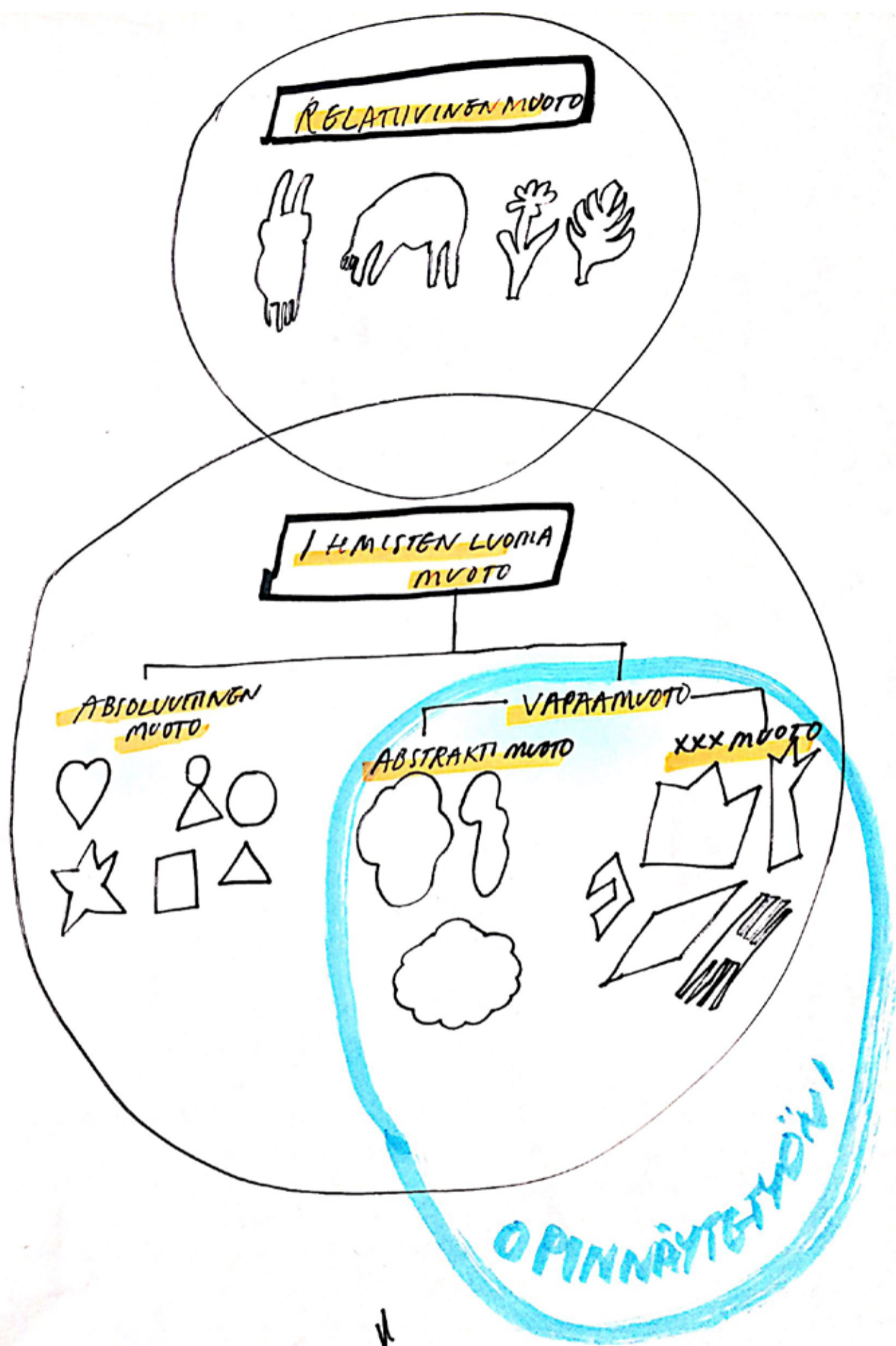
2.3 Oma jaottelukaavio

Näiden neljän yllä esitetyn muototeorian pohjalta teen omat luovat sovellukset, sillä olemassa olevat jaottelut eivät

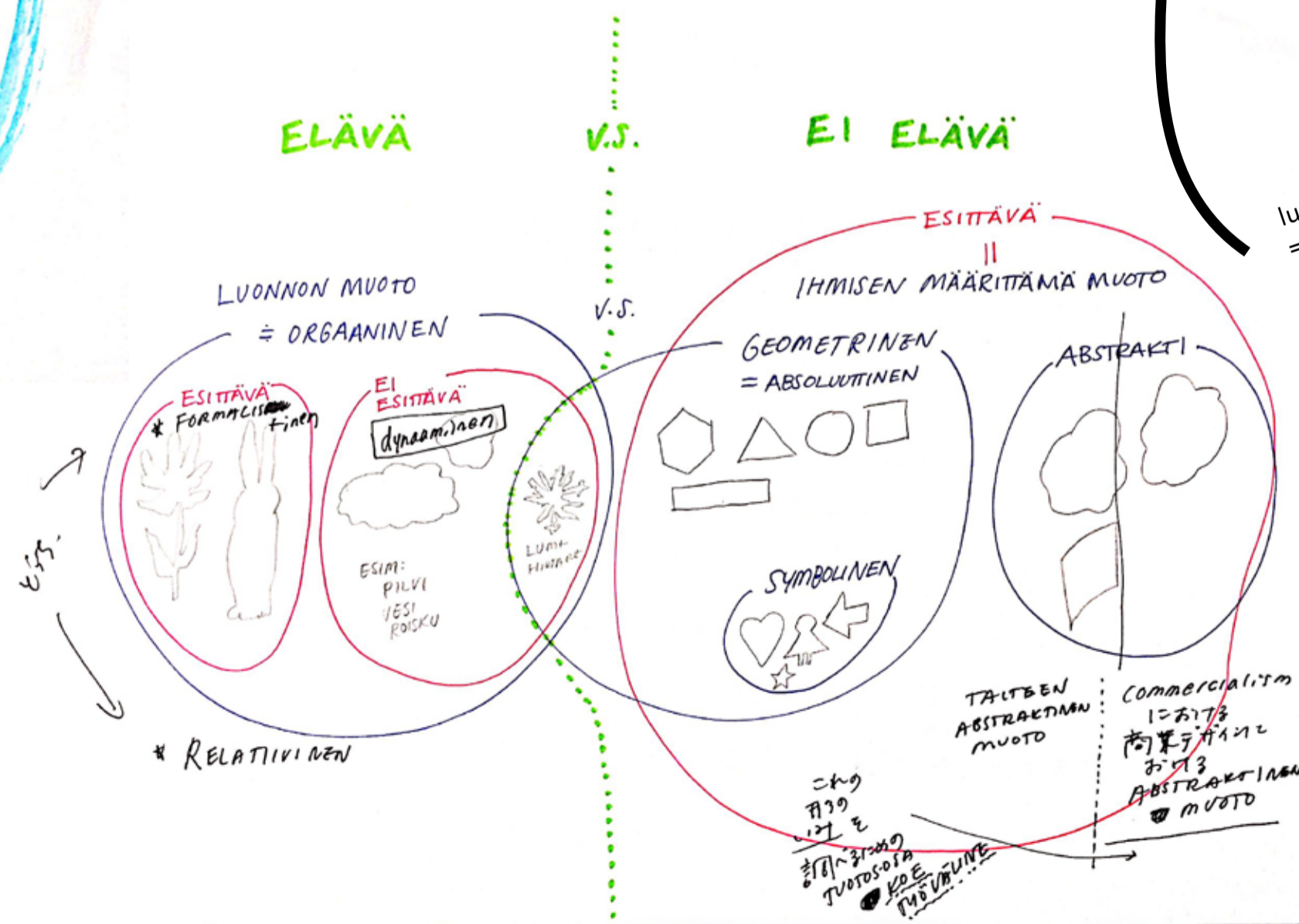
palvele opinnäytetyöni päämääriä. Olen laatinut jaottelukaaviot, mutta tehtävä on haasteellinen, sillä muotoryhmät eivät jakaudu selkeästi, vaan niissä esiintyy päällekkäisyyksiä. Ne näyttävät luonnoksissa enemmän (luonnokset 1–3, seuraavalla sivulla). Lopullinen jaotteluni syntyi pääasiassa näköhavainnon pohjalta ja keskittyy muodon ulkoasuun.

Jaottelukaavio soveltuu opinnäytetyöni työkaluksi (kaavio 4, sivulla 21). Tämän pääluvun

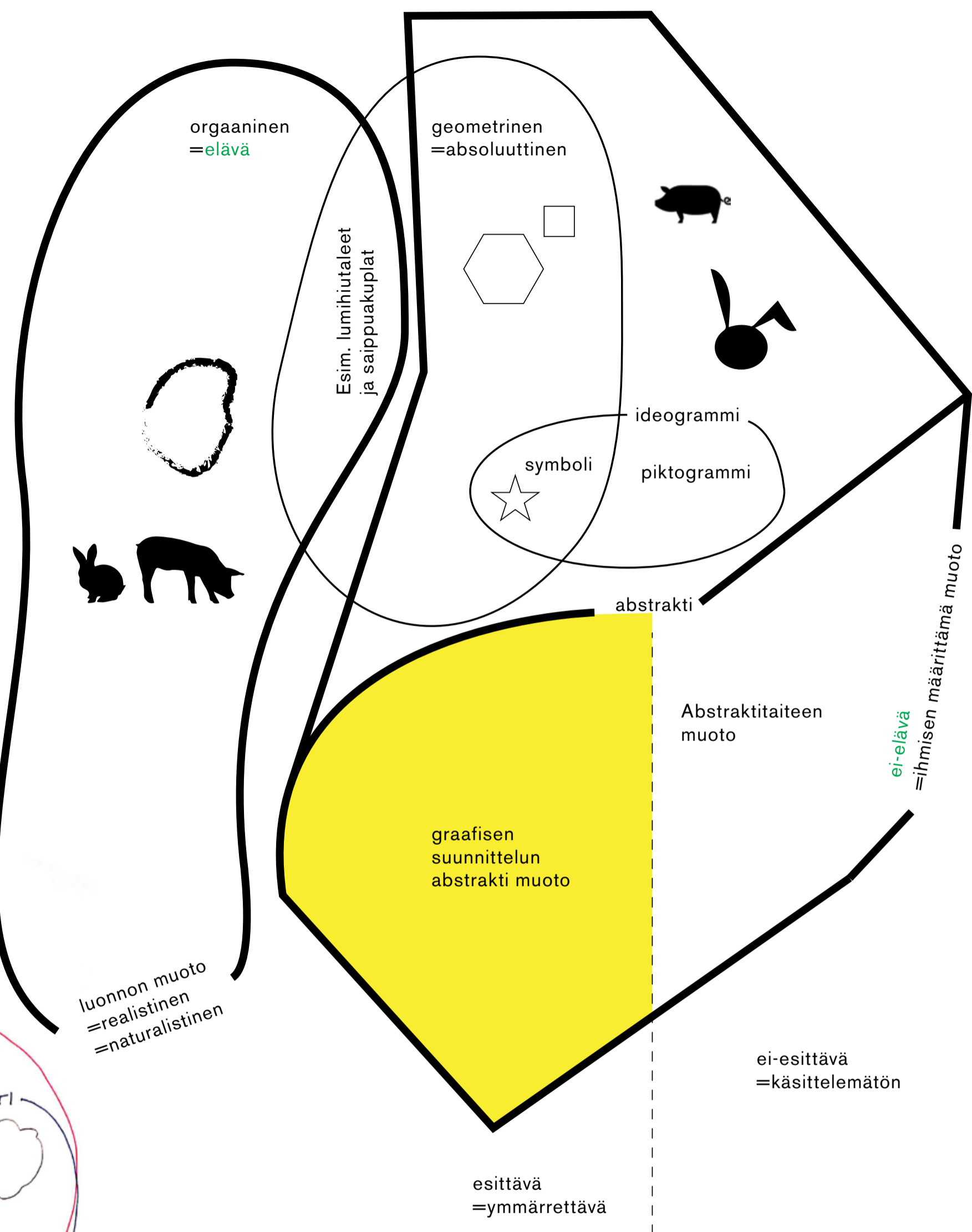
johdosta sain selväksi, että opinnäytetyöni tuotososassa esiintyvät muodot kuuluvat kaikki B1: Tavoitteellinen abstrakti -muotoryhmään. Teossarjani muotopari koostuu joko B1.1:sta ja B1.2:sta vastakohtaisesti tai samasta muotoryhmästä. ○

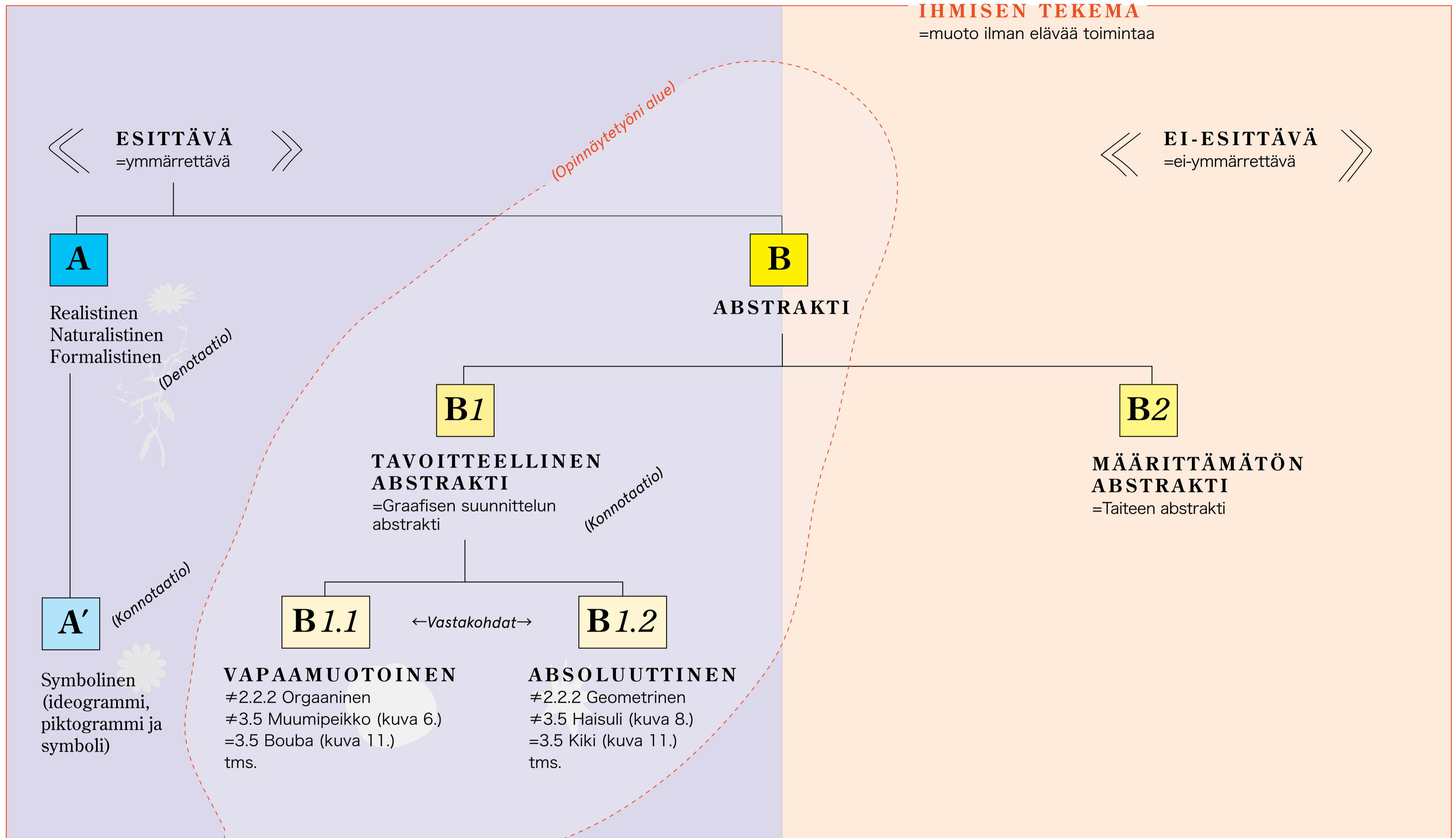

Kaavion luonnos versio 2

Kaavion luonnos versio 3

3 MUOTO VISUAALISESSA Viestinnässä

3.1 Taiteen abstrakti muoto ja graafisen suunnittelun abstrakti muoto

Tekemäni jaottelu kaavion mukaan B: Abstrakti ryhmä jakautuu kahteen; esittävään ja ei-esittävään. Missä kulkee niiden välinen raja? Vaikuttaa siltä, että graafisessa suunnittelussa esiintyvät abstraktit muodot kuuluvat esittävään ryhmään. Ajatustani tukee yksi Japanin merkittävimmistä graafisista suunnittelijoista, Yusaku Kamekura (1919–1997):

Puhtaan abstraktin taiteen muotoon ei saa jättää lähtökohdan jälkikuvaa. [...] Kaupallisuus vaatii meitä luomaan töitä, joissa meikki-tuote esitellään meikkimäiseksi, ruokatuote ruokamäiseksi, kone konemäiseksi ja lääke lääkemäiseksi. Muotoon on jätettävä jälkikuva, joka selittää lähtökohdan. Rahoittaja ei hyväksy, että graafinen suunnittelija maalaa puhtaan abstraktin taiteen muotoa yrityksen tunnisteen vierelle. Näin ollen syntyy graafisen suunnittelun abstrakti muoto,

jossa on jonkinlainen jäännelähtökohdasta. (Kamekura 1960, 15–16.)

Graafisessa suunnittelussa esiintyvän abstraktin muodon taustalla siis on usein myynnin edistäminen. Muodon on oltava esittävä ja muodon kantaman viestin on oltava kaikille ymmärrettävä.

Mikäli joku haluaa kapinoida tätä asetelmaa vastaan, hänen on alettava itse rahoittajaksi, tuottajaksi ja graafiseksi johtajaksi, kuten esimerkiksi saksalainen graafinen suunnittelija Otto Aicher

(1922–1991). Kuitenkin, on huomattava, että hänen tapauksensa on hyvin harvinainen.

Opinnäytetyötäni ei rahoita ulkopuolinen taho, mutta päämääräni asettuu graafisen suunnittelun puolelle. Työssäni on oltava kosketuspinta yleisölle ja kuvan pitää sisältää jonkinlainen suostutteluelementti. Suostutteluelementti voi olla esimerkiksi muoto, jossa on säilytetty ydinteeman olennaisin osa tai luotu teemaa muistuttava muoto. Näin ollen muodon on

oltava esittävä.

3.2 Visuaalinen kieli ja graafinen suunnittelu

3.2.1 Visuaalinen kieli

Termiä visuaalinen kieli käytetään laajasti. Taiderunoilija ja teoreetikko Alan Prohm toteaa, että termi esiintyy niin taiteessa kuin joukkoviestimissä ja on myös tärkeä väline tieteiden ja koulutuksen alalla (Prohm 2015, 6). Opinnäytetyössäni keskityn aiheeseen puhtaasti visuaalisen

viestinnän näkökulmasta.

Visuaaliseen kieleen kuuluvat muodon lisäksi muun muassa merkit, kirjaimet, ideogrammit ja värit. Prohmin mukaan ”visuaalinen kieli ei ole kieli, vaan pikemminkin kokonainen universumi resursseja visuaaliselle merkitykselle” (Prohm 2015, 6). Visuaalisen kielen viesti tavoittaa vastaanottajan eri tavalla kuin luonnollinen kieli. Kuten yhdysvaltalainen taidemaalari Georgia O’Keeffe (1887–1986) toteaa: ”Huomasin, että väreillä

ja muodoilla pystyin välittämään asioita, joita en voinut ilmaista millään muulla tavalla – asioita, joille minulla ei ollut sanoja” (Georgia O’Keeffe Paintings, Biography, and Quotes 2018).

3.2.2 Ideogrammi

Ideogrammi kuuluu jaottelukavioni mukaan A’: Symboliseen ryhmään. Tällä hetkellä käytössämmme olevat ideogrammit, muun muassa symbolit ja piktogrammit, palvelevat yhteiskunnassa sopimuksenvaraisesti niin,

että yksi grafiikka kantaa yhtä merkitystä tai joskus kiteyttää useita merkityksiä. Symboleista neliapila ilmaisee onnea, kyyhkynen rauhaa, ruusu kauneutta ja sydän tunteita (Taiteen termipankki 2018).

Esimerkkinä piktogrammista voidaan mainita pyörätuoli-merkki (kuva 4), joka on hyvin pelkistetty, mutta kuvaa suoraan esittämäänsä asiaa (kuva 5). Oletan näiden olevan käyttökelpoisia laajemmilla alueilla kuin symbolit, sillä ne ovat tarkoitettu

Kuva 4.

Kuva 5.

nimenomaan sanattomaan viestintään. Joka tapauksessa kyseiset ideogrammit toimivat viestintävälineenä ainoastaan silloin, kun tunnemme niiden lukusäännöt, jotka ovat yhteiskunnassamme sovittu.

Huomaan, ettei ideogrammin perusidea sovi kuvaamaan sitä, mitä tavoittelen.

Toteuttamani viestintävälineen lukemista varten ei tarvita lukusäännön opettelua. Väitän, että muodolla on universaali voima. Opinnäytteeni tuotososassa pyrin

laajentamaan visuaalisen kommunikaation mahdollisuuksia.

3.2.3 Graafinen suunnittelu viestintävälineenä

Mikä on graafisen suunnittelun päämäärä? Kuten moni muukin suunnittelija uskoo, Issey Kitagawa (1967–) väittää, että Graafisen suunnittelun päämäärä on parantaa kommunikaatiota. Minä taas luulen, että graafisen suunnittelun työn perus idea on lähellä kielen kääntämistä:

Graafinen suunnittelu on visuaalisen viestinnän suunnittelua – kyseessä on siis kommunikatio. [...] Kommunikaatio toteutuu yhteisen säännön pohjalta. Mikäli ei tunne japanin kielioppia, ei voi kommunikoida japaniksi. Samoin liikennevalokkaan ei toimi, ellei tiedä kunkin värin merkitystä. [...] Graafisen suunnittelun tarkoituksena on auttaa ihmisiä kommunikoimaan keskenään entistä sujuvammin, ilman rasisitusta. (Kitagawa 2004, 137.)

Kitagawa ajattelee suunnittelua

kommunikaation näkökulmasta. Suunnittelussa jokaisen yksityiskohdan ja ratkaisun on oltava perusteltu. Kunhan pysyy tässä periaatteessa, lähestymistapa työhön saa Kitagawan mukaan olla avoin; se voi seurata suunnittelun perusmetodia tai rikkoa sääntöjä. Suunnittelutyön päämäärästä yleisemmin mestari suunnittelija Kenya Hara (1958–) avaa omaa näkemystään seuraavasti:

Suunnittelun päämäärä ei ole toteuttaa kaunista muotoa tai

luoda jotain visuaalisesti ihasuttavaa. Ensiksi suunnittelu kyseenalaistaa asioita, jotka tavallinen ihminen on jo kerran hyväksynyt fyysisesti tai vastonvaraisesti. Seuraavaksi se tuo ne takaisin tajuntaan, jotta hän voi käsittää ne uudelleen. Suunnittelussa on kyse visualisoinnista, jolla luodaan mahdollisuus asioiden uudelleen tarkasteluun. (Hara 2016, 169.)

Samaistun Haran ajattelutapaan. Mielestäni on tärkeää, etteivät suunnittelijat elä vain omassa

kuplassaan, sillä niin menettää kosketuspinnan yhteisöön. Tässä saattaa kulkea taiteen ja suunnittelun välinen raja. Mikäli viestin saaja ei ymmärrä viestiä, se on viestijän itsensä tyydyttämistä.

3.3 Konventio

Visuaalisessa viestinnässä esiintyvien muotojen tulkinta riippuu itse elementistä ja asiayhteydestä. Kari Lohkon mukaan ”tapa jolla näemme asiat riippuu siitä, mitä tiedämme tai uskomme” (Lohko 2013). Tämä konventio

on viestijän ja vastaanottajan välinen kosketuspinta. Etsin kulttuurisidonnaista konventiota seuraavissa alaluvuissa.

3.4 Muoto julisteessa

Esittävä kuvitus toimii esitettävän asian korvikkeena. Valokuva taas jäljentää todellisuutta sellaisenaan ja luonnollinen kieli kertoo asioita täsmällisesti. Abstrakti muoto sen sijaan ei esitä kohdetta suoraan, sillä katsojan on suhtauduttava kohteeseen oman tulkin- tansa kautta.

Rowland kirjoittaa, että ”on mahdollista, ettei ihminen kiinnitä huomiota, jos viesti on painettu julisteeseen tavallisella typografialla ja valkoisella tasa- taustalla” (Rowland 1965, 68). Mikäli tämä pitää paikkansa, millä perusteella graafinen suunnittelija päättää käyttää muotoa? Tässä luvussa tuon esille muutamia julisteita, joissa muoto toimii hyvin julisteen ydinviestinä. Valitsen niistä kolme parhaita ja analysoin töitä sekä subjektiivisesti että objektiivisesti. Tutkin myös, miten jaottelukaaviossa

määrittämäni muotoryhmät ovat esillä missäkin yhteydessä.

Rajaan esittelemäni työt länsimaisista suomalaisiin ja itämaisista japanilaisiin, sillä nämä kaksi maata ja perinnettä ovat minulle tutuimmat.

Juliste 1.

Nikkor lens,
Yusaku Kamekura
1960, Japani

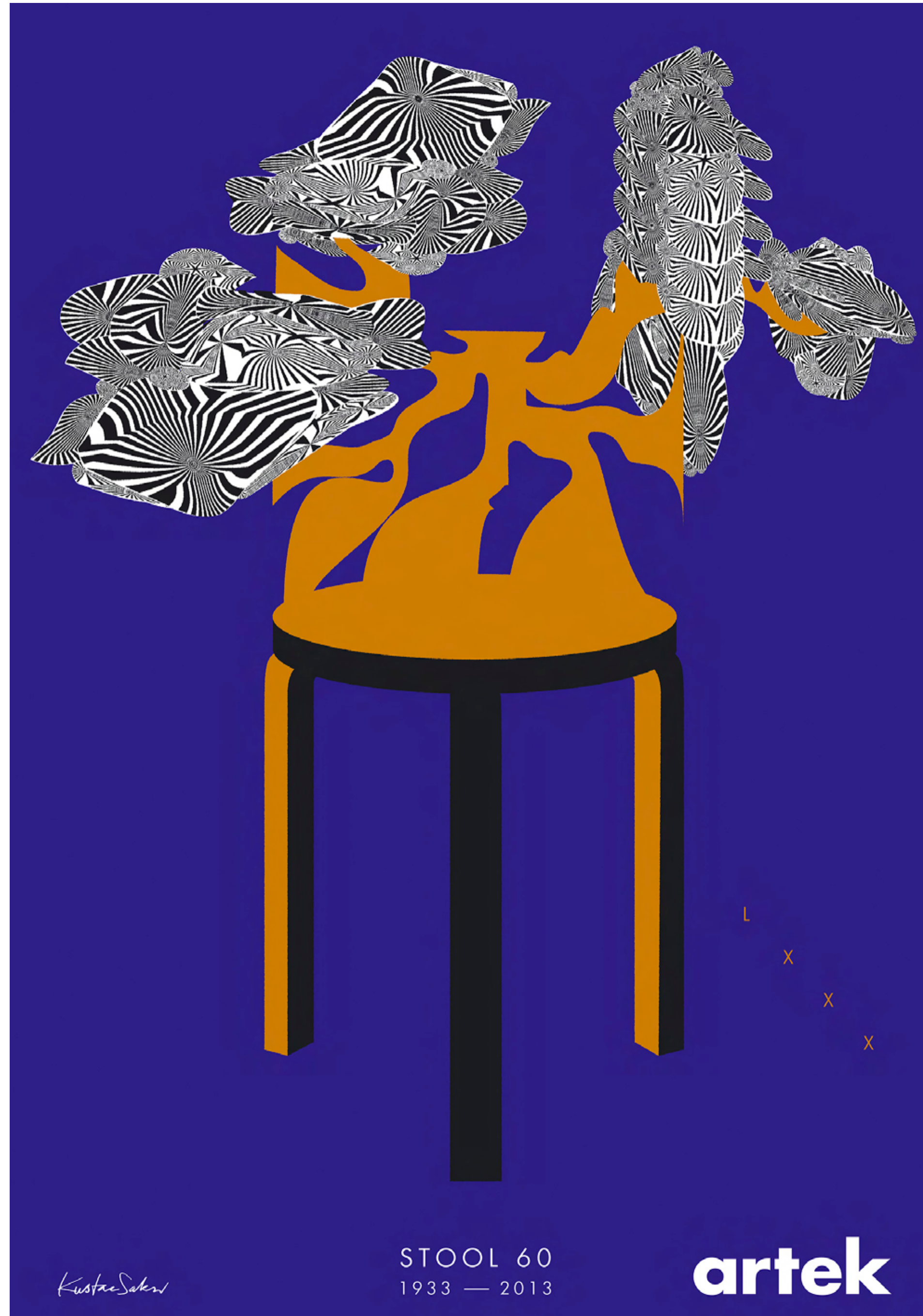
Juliste 1.

Tämä on japanilaisen objektii-
veja valmistavan Nikkorin juliste.
Julisteessa on esillä määrittä-
mäni kaavion mukaan B1.2:
Absoluuttiset muodot, jotka ovat
isossa roolissa.

Terävät ja kiinteät muodot viesti-
vät objektiivin täsmällistä toimi-
vuutta. On mielenkiintoista, että
pelkästään muotojen perusteella
en oivalla mistä julisteessa on
kyse, mutta tutun firman logon
huomatessani tajuan täysin mitä
juliste haluaa kertoa. Analysoin,
että mikäli esillä olisi muoto-
jen sijaan tuotevalokuva, juliste
tarvitsisi lisäksi iskulauseen, joka
selittäisi sanallisesti mainostetta-
van objektiivin tehokkuutta.

Juliste 2.

Artek,
Kustaa Saksi
2012, Suomi

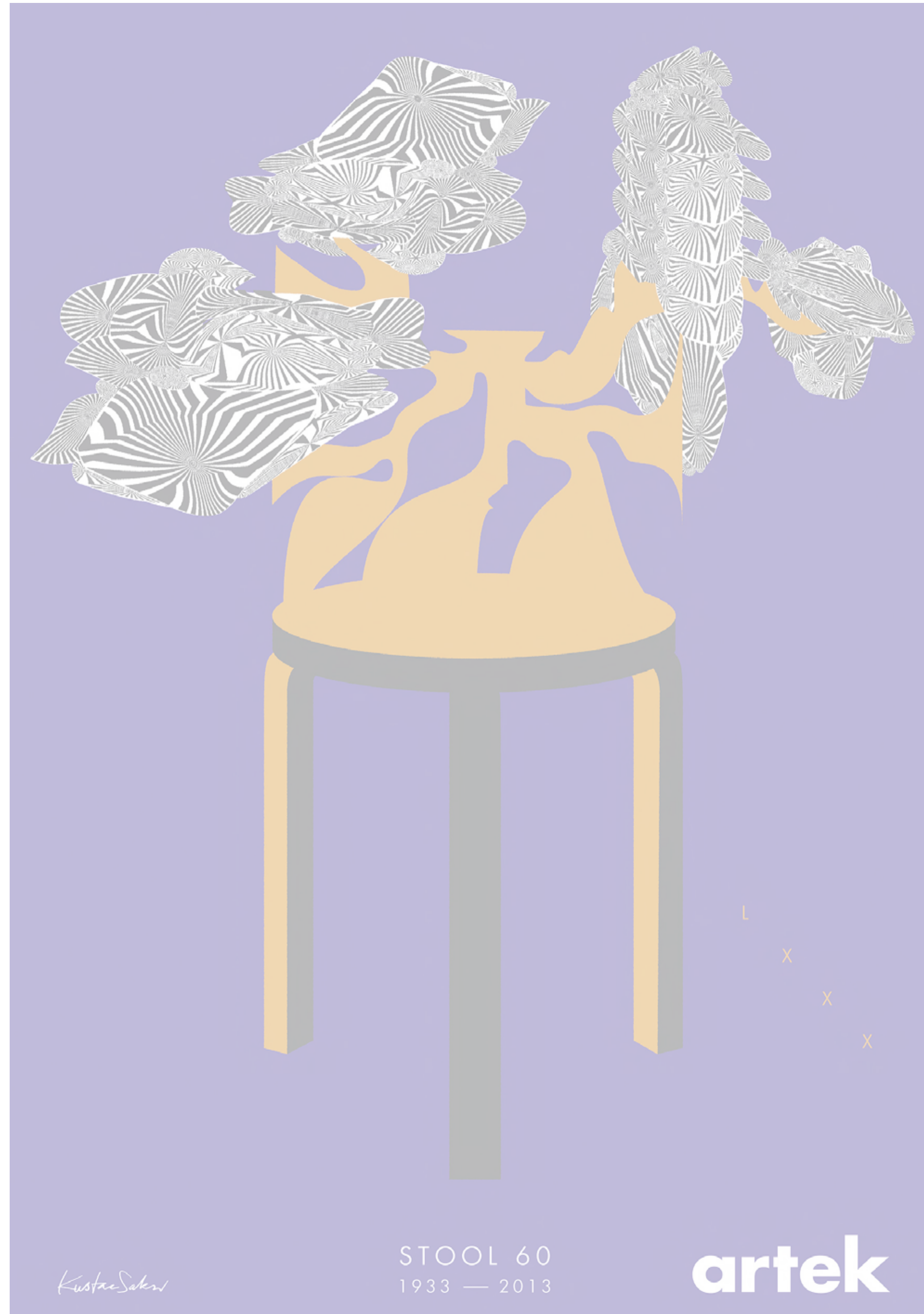

Artek on kalustevalmistaja ja entinen suomalaisen muotoilun edelläkävijä. Tämä on klassikkojakkaran 80 -juhlavuoden juliste, jossa jaottelukaavioni mukaan B1.1: Vapamuotoiset elementit toimivat vastamuotoina jakkaran geometriselle siluetille.

Muodot kokonaisuutena muistuttavat minua elävää puuta. Mustavalkoiset abstraktit muodot ovat sukulaismuotoja. Toistosta syntyy miellyttävä rytmi, liike ja pinta, joka harhauttaa optisesti. Muodot herättävät futuristista tunnelmaa ja mielessäni positiivisia tunteita. Sillä tulkintani mukaan ne lupaavat Artekin tarinan jatkuvuutta ja tulevaisuuden kasvua.

Juliste 2.

Artek,
Kustaa Saksi
2012, Suomi

Yritin kuvitella, abstraktien muotojen tilalle vaikka piirrettyjä ihmis-hahmoja, joilla on iloiset hymyt. Tässä tapauksessa kuvitus esittäisi tulevaisuuden käyttäjiä. Juliste menettää heti loistoa ja tulee tylsemmäksi. Huomaan, että silloin kuvitus rajoittaa Artekin näkemätöntä tulevaisuutta.

Näin ollen analysoin seuraavasti. Kun suunnittelija hyödyntää B1: Tavoitteellista abstraktia muotoa, katsojat ohjautuvat luonnostaan käyttämään mielikuvitustaan ja rakentamaan tarinoita julisteen ympärille. Tällöin katsojien mielikuvituksissa herääviä tulkintoja on rajattomasti, mikä antaa julisteelle lisäarvoa.

Juliste 3.

Nihonshu,
Masayoshi Nakajo
2016, Japani

Julise 3.

Objektiivisesti tulkittuna julisteen teema on tulevaisuuden perinne. Julisteen keskellä oleva punainen suljettu orgaaninen muoto on määrittämani jaottelukaavion mukaan A': Symbolinen muoto, joka esittää perinteistä japanilaista riisiviinipulloa (*Nihonshu* japaniksi). Sen piirteet ovat pelkistetyt ja liioitellut alkuperäiseen esineeseen nähden.

Analysoin, että välitettävästi tämän ymmärtää vain silloin, jos katsoja on aiemmin nähnyt alkuperäisen esineen. (Ei unohdeta värin visuaalista voimaa. Värit toimivat visuaalisena kielenä, mutta opinnäytetyössäni ei käsitellä niitä.)

Juliste 3.

Nihonshu,
Masayoshi
Nakajo 2016,
Japani

Julise 3.

Pohdin, mikäli julisteessa sitä vastoin olisi B1: Tavoitteellinen abstrakti muoto, olisiko voinut julisteen viesti välittyä eteenpäin entistä paremmin? Toisaalta, mikäli siinä olisi muodon sijaan valokuva särkyvästä riisiviinipullostä, julisteen henki muuttuisi kaupallisemmaksi. Julisteessa ei mainosteta yhtä tuotemerkkiä, vaan yleisesti riisiviinikulttuuria. Huomaan, että tämänkaltaisessa tapauksessa muoto grafiikkana toimii ehdottomasti paremmin kuin valokuva.

Juliste 4–9.

Muu esimerkit, joissa kaavioni mukaan B1: muodot toimivat mielestäni hyvin julisteen ydinviestinä.

Julise 4

Julise 6

Julise 8

Julise 5

Julise 7

Julise 9

Tutkimukseni osoittaa yhtä tulosta, että yleisin tapaus on tulkintani mukaan sellainen, jossa halutaan jättää viestin saajan mielikuvitukselle tilaa. Oletan, että kun julisteen katsoja tutkii ja ajattelee – vaikka tämä tapahtuu kymmenesosa sekunnissa – hänessä nousee tunteita julistetta kohti. Sydämessä nousee hänen oma tulkinta. (Sisältää riskin, että viesti saapuu väärin.) Lisäksi oletan, että tätä prosessia käytyvä viesti jää katsojan muistiin pidemmäksi aikaa. Onko tässä juuri vastaus, miksi

graafinen suunnittelija valitsee tietoisesti muodon käyttöä?

Jokatapauksessa oletuksena on, että katsojien keskuudessa vallitsee yhteisymmärrys abstraktien muotojen tulkinnasta. Kuinka kattava tämä yhteisymmärrys on maantieteellisesti ja ylittääkö se kulttuurien väliset rajat? Seuraavassa kappaleessa tutkin abstraktin muodon ymmärtämistä Suomessa ja Japanissa.

3.5 Muodon persoona

Mielestäni abstrakti muodon visuaalisen voimaa hyödynnettään hahmosuunnittelussa muun muassa elokuvissa, tv-ohjelmissa, lastenkirjoissa ja sarjakuvissa. Tässä alaluvussa vertailen miten muotoja on käytetty lasten tv-ohjelmassa Suomessa ja Japanissa.

Suomalaisena esimerkkinä käytän Muumi -lasten tv-ohjelmaa. Päähahmo Muumipeikko (kuva 6) on lempeä, ystävällinen, utelias ja iloinen. Muodoltaan hän on pyöreä ja hänen ääri-voissaan on orgaanisia kaaria.

Kuva 6.

Muoto tukee hahmon rauhallista persoonaa. Huomaan, että lasten tv-ohjelmassa Moomipeikon ulkoasu on muutettu yhä pyöreämmäksi alkuperäistä nähden (kuva 7). Vastakohtahahmoa edustaa Haisuli (kuva 8). Hän on ilkeä, kiusanhenkinen ja nokkela. Hänen ulkomuotonsa on teräväkärkinen ja hänen sormet ja varpaat ovat muodoltaan pitkät ja kapeat. Hänen ulospäin osoittavat karvansa vaikuttavat pistäviltä.

Japanilainen vertailukohde on Anpanman -lasten tv-ohjelma,

joka on Japanissa hyvin suosittu ja tunnettu. Päähahmoina ovat Anpanman (kuva 9) ja Baikinman (kuva 10). Anpanman on ihmisenkaltainen anpanleivos-sankari. Hän on kaikkien ystävä, rehellinen, rohkea ja kohtelias. Hänen kasvonsa, nenänsä, poskensa tms. koostuvat pyöreistä elementeistä. Hänen ulkoasunsakin on herkullinen ja lempeän oloinen. Hänen taistelukaverinsa Baikinman on ilkeä, petollinen ja ovela. Baikinmanin ulkonäöstä löytyy myös pyöreitä kaarta, mutta Anpanmaniin verrattuna

enemmän suorita viivoja, kulmikuutta sekä teräviä elementtejä kuten esimerkiksi terävät hampaat ja salamanmuotoinen häntä. Lukijan on helppo havaita, että Baikinman on aktiivisempi puoli, vaikkei tuntisi tarinaa ennalta.

Vertailukokeilussani tuli mielenkiintoinen ilmiö. En kuitenkaan aio näiden pohjalta helposti osoittaa, että orgaaninen muoto edustaa positiivisuutta ja geometrinen negatiivisuutta. Hahmojen ulkonäön taustalla mahtaa olla jokin

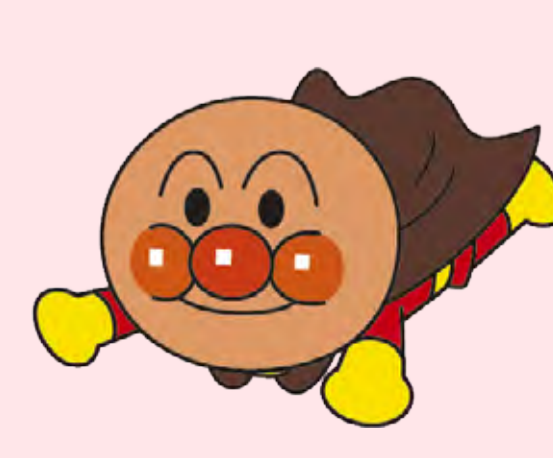
Kuva 7.

Kuva 8.

Kuva 9.

Kuva 10.

yhteinen periaate, joka ei vaikuta olevan kulttuurisidonnainen.

Mihin kyseinen sopimus perustuu, mistä tämä yhteisymmärrys tulee?

Perinteinen rajanveto idän ja lännen kulttuurien välille ei ole hedelmällinen eikä riittävä vastaamaan tutkimuskysymykseeni. Muodon ymmärtäminen ei riipu kulttuurista. Ilmiön ymmärtämiseksi on pikemminkin katsottava universaaleja periaatteita. Zen-munkki Shibayama Senkei (1894–1974) kertoo

näkemyksensä Lännen ja Idän välisestä kosketuksesta:

Meidän ei tulisi liian kevein perustein uskotella, että on olemassa vain yksi totuus ja että Itä ja Länsi ovat loppujen lopuksi vain yhtä ja samaa maailmaa. Jos kuitenkin havahdumme näkemään oman todellisen ihmisyyteemme, tajuamme, että kaikkien eroavaisuuksien juurilla pulppuaa lähde, josta kaikkien ihmisten onnellisuus kumpuaa. (Pasanen 2008, 191–192)

Maailman totuus saattaa olla se, että ihmisuus, josta tullaan, on yksi ja sama. Karkeaksi esimerkiksi, kun me olemme iloisia, hymyilemme, jolloin kasvot tulevat muodoltaan pyöreämmäksi. Tämä ei ainakaan ole kulttuurisidonnaista. Seuraavaksi nostan esille Bouba/kiki -efektiä, sillä koen sen olevan tarpeellinen.

©Bouba/kiki -efekti

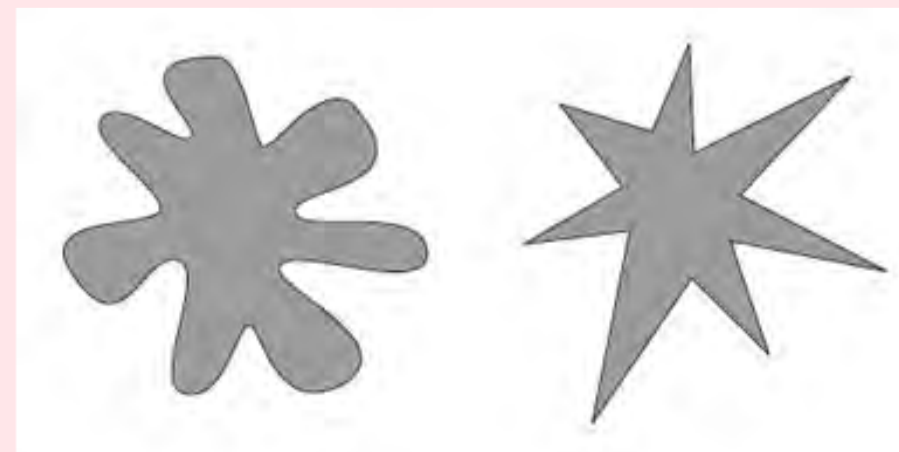
Bouba/kiki -efektissä on kyse synestesiasta; tietty äänne liittyy tiettyyn visuaaliseen muotoon,

samoin muoto solmiutuu tiettyyn äänteeseen. Tämä ilmiö havaitaan kyselykokeissa ja sen vaikutuksia tutki ensimmäisenä saksalais-yhdysvaltalainen psykologi Wolfgang Köhler (1887–1967) vuonna 1929. Bouba/kiki -efekti perustuu muotojen merkitykseen psykologisella tasolla (efekti tunnettiin aiemmin Maluma/takete- tai Baluba/takete -nimillä). Tärkeintä nimissä on, etteivät ne sanoina tarkoita mitään kyseisen kokeen vastaanottajalle.

Bouba/kiki -kokeessa näytetään

koehenkilölle kuva (kuva 11), pyydetään häntä nimeämään yksi orgaaninen pyöreä muoto ja toinen geometrinen teräväkärkinen muoto joko boubaksi tai kikiksi. Tuloksena suurin osa (95–98%) koehenkilöistä vastaa samoin niin Yhdysvalloissa Englantia puhuvien kuin Intiassa tamilin kieltä puhuvien välillä. (Ramachandran & Hubbard, 2001.)

Jaotteluni mukaan kuva 11:n vasemmanpuoleisen muoto kuuluu ryhmään B1.2:

Kuva 11.

Absoluuttinen ja toinen kuuluu ryhmään B1.1: Vapaamuoto. Ramachandran ja Hubbardin tutkimuksen pohjalta tehdyssä jatkotutkimuksessa havaittiin, että jopa kahden ja puolen vuoden ikäisiltä lapsilta saadaan samoja tuloksia (Maurer, Pathman & Mondloch 2006, 316–322). Ilmiö näyttäytyy kielestä tai taustakulttuurista riippumattomana. Se on enemmän havaintoja, joita yksilö saa kuuloaistin ja näköaistin kautta.

Sovellan yllä mainitun tuloksen

opinnäytetyöhöni. Pohdin, voiko olla, että mielessäni tapahtuu seuraava ajatusketju: terävät absoluuttiset kärjet muistuttavat muun muassa neulaa, kaktusta ja kastanjaa, sillä minulla on niistä fyysisen tai tiedon kautta saatuja kokemuksia. Mielessäni muodot muistuttavat kokemuksista, joihin liittyy teräväkärkisiä esineitä.

Ilman, että kaksiulotteinen muoto fyysisesti pistää minua, mielessäni kohoaa muodon viesti ikävästä ja terävästä tunteesta.

Bouba/kiki -efektin tutkimukset

ovat lisäksi osoittaneet, että muodolla esimerkiksi on selkeästi myös persoona: ”Tähtimäinen Kiki -muoto esittää sellaisia adjektiiveja kuin ikävä, ilkeä, fiksu, pitkä, kapea ja hermostunut” (De Córdoba Serrano, 2013). Vastaavasti pyöreämuotoinen Bouba edustaa mukavaa ja typerää (De Córdoba Serrano, 2013).

Tutkimustulokset johtavat sellaiseen johtopäätökseen, että ensinnäkin muodolla on oma persoona ja muodon luomassa mielikuvassa on inhimillisyyden tason yhteistä

ymmärrystä. Tämä vahvistaa, että kun muoto on niin selkeästi erottuva kuten Bouba ja Kiki, niiden viesti saapuu perille riippumatta kulttuuritaustoista. Oletan, että tämä konventio on osittain se, mihin mm. hahmosuunnittelussa hyödynnetty yhteinen periaate perustuu. Lisäksi hyödynnän tuotososan graafisen muodon suunnittelussa tätä havaintoani.○

TUTKIELMAOSA

TUOTOSOSA

PÄÄTÄNTÄOSA

4 MUODON SUUNNITTELUPROSESSI

4.1 Muoto visuaalisena kielenä

Mikäli viestini ei tavoita yleisöä toivomallani tavalla, se rasittaa ja tekee epätoivoiseksi. Ihmiskunta on taistellut näitä tunteita vastaan keksimällä uusia tapoja kommunikoida yhä sujuvammin ja tehokkaammin. Visuaalinen kieli on yksi tapa kommunikoida ja väitän, että muodolla on potentiaalia toimia visuaalisena kielenä.

Teossarjani kautta ehdotan uutta konseptia, joka haastaa visuaalista kommunikaatiota.

Tutkimusosassa totesin, että käytössä olevat ideogrammit, kuten esimerkiksi symbolit ja piktogrammit, palvelevat yhteiskunnassa sopimuksenvaraisesti niin, että yksi grafiikka vastaa yhtä käsitettä. Ehdottamani konsepti keskittyy sen sijaan muotoon, mikä tuo ilmaisuun uusia ulottuvuuksia; sillä voi ilmaista vivahteikkaampia ja epämääräisempiä tunteita.

Visualisoin muodoiksi tunteita, joita ei ole nimetty. Näistä muodoista koostuu teossarja, joka

ei ole taidetta vaan on viestinnän työkalu. Teossarjan muotojen suunnittelussa konkretisoituvat aiemmassa osiossa käsitellyt teoriat. Näin ollen teossarja on myös graafisen suunnittelun kokeilu. Ehdotan visuaalisen kielen uutta konseptia: muodot, joilla on viesti.

Pidän näyttelyn, jossa esitän teossarjani. Tämän yhteydessä taitan vihon, jossa kerron, mitä viestejä annoin kullekin muodolle. Näyttelyssä kävijät, toisin sanoen viestini vastaanottajat,

tarkastelevat muotoja ensin vapaasti. Annan heidän tunnistella kokemiaan tunteita ja arvata mitä tekijä pyrki kertomaan teossarjan kautta. Vastaitten jaan vihon, joka on eräänlainen vastaus heidän arvauksiinsa. Vastauksia ei jaeta heti alussa eikä niitä ole esillä teosten vieressä. Täten viestinvastaanottaja saa itse pohtia, mitä muoto viestii ilman ennakkoodotuksia. Lopuksi pyydän vastaanottajaa antamaan palautetta, minkä verran ajattelimme samoin. Haastettani voidaan pitää

onnistuneena, mikäli tuloksena on yhtenäinen viesti siitä, mitä kukin muoto viestii. Näin ollen opinnäytetyöni ei ole vain visuaalisen alan ammattilaisille vaan myös kaikille, jotka viestivät.

4.2 Muodon toteutus

Toteutustavat ovat seuraavat:

©Muodot ilmestyvät pareittain yhdessä teoksessa. Yhteensä kymmenen muotoa, eli viisi muotoparia

©Pari edustaa vastakkaisia tunteita

©Teoksen pitää näkyä helposti ja havainnollisesti. Siksi valitsen kooksi noin 70 x 100 cm. Jokainen teos mahtuu samankokoiseen suorakaiteeseen.

©Jotta katsoja pystyy keskittymään puhtaasti muotoon, käytän teossarjan toteutuksessa mahdollisimman huomiota herättämättömiä värejä. Väreillä on oma visuaalinen kielensä, jota en

käsittele opinnäytetyössäni sen tarkemmin

Muotojen viestit ovat runom muodossa. Koen tämän olevan luonnollisin ja paras keino ilmaista tunteita, joille ei ole nimeä. Runon tuottamisessa auttaa ystäväni Satu Ahtiainen. Luotan hänen sanojensa voimaan. Prosessi etenee niin, että annan hänelle ensin listan sanoja: kolme–viisi adjektiivia per yksi nimetön tunne, yhteensä 10 sanaryhmää. Niiden pohjalta Ahtiainen toteuttaa 10 runoa. Runojen pohjalta

suunnittelen muotoja.

Muodon toteutuksessa yhteistyökumppanina toimii ABL-Laatat Oy. ABL-Laatat on keraamisten laattojen maahantuoja, jolla on oma keraamisia laattoja leikkaava studio ABL-Leikkaamo. Leikkaamon artesaanit ovat itseoppineita laatta-artesaaneja ja asiantuntijoita sekä ainoita alallaan Suomessa. Sarja muotoiltiin Helsingissä kesällä 2016. Materiaalina käytettiin italia-laista ja saksalaista keramiikkaa, joiden kautta sain teoksiini

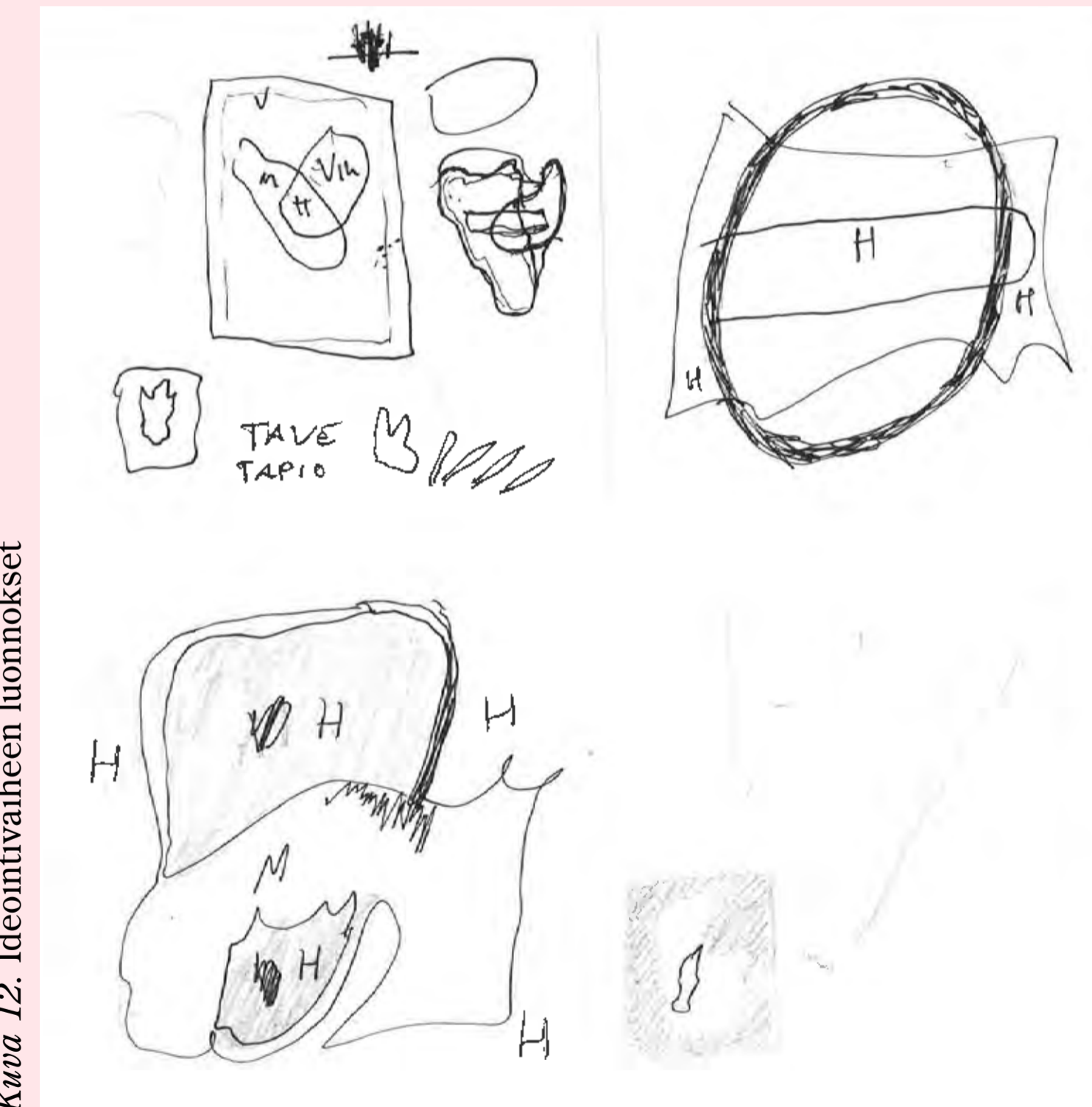
vakuuttavuutta, massaa ja voimaa.

ABL-laattojen kanssa prosessi eteni seuraavasti. Hain kontaktin keväällä 2016. Kesän aikana vierailin ABL-leikkaamossa monesti. Valitsin materiaalit huolellisesti käsin koskemalla, sillä koin, että niiden tekstuurit ja värisävyt ovat äärimmäisen tärkeitä. Koin tämän olevan paras mahdollinen toimintatapa. Jokaisen keramiikkalevyn ominaisuudet vaikuttavat optisesti katsojaan ja tuovat teosten tulkitsemiseen lisää ulottuvuuksia.

Toteutusprosessin aikana toimin käsi kädessä artesaanien kanssa. Etsimme konkreettisia tapoja, joilla saataisiin kaksi muotoa esille yhtenä parina (kuva 12). Pohdimme myös, miten ne kiinnitetään näyttelytilan seinään ottaen huomioon seinän kestävyuden.

Lopputuloksen nähdessään opinnäytetyöni ohjaaja, Mika Heinonen antoi positiivista palautetta materiaalin valinnasta: ”Nyt kuviot muuttuvat ja elävät toisella herkkyydellä, kun katsoja liikkuu,

ottaa etäisyyttä ja kulma valoon muuttuu (Heinonen 2016).” Hioin muotoja viime hetkeen saakka. Näin valmistuivat pitkälle viimeistellyt kappaleet, joihin olen hyvin tyytyväinen.

Kuva 12. Ideointivaiheen luonnokset

4.3 Muodon suunnittelu

Kuten alaluvussa 3.2.3 totesin, graafisessa suunnittelussa työtä määrittää teoksen tarkoitus ja haluttu lopputulos. Työskentelyssä vältän itseilmäisyyttä, sillä muodolle antamani viestin on saavutettava perille. Täten uudelleen korostan, että teossarjani ei ole taidetta, vaan viestintäväline.

Aloitin muotojen rakentamisen tekemällä satoja luonnoksia. Muodot syntyivät monenlaisten

kokeilujen ja yritysten kautta. Oheinen valokuva (kuva 13) edustaa pientä osaa sitä, jonka kävin läpi. Jossain vaiheessa luovutin piirtää muotoja, koska tuntui luontevammalta käsin muotoilla käyttäen saksit, teippejä ja maaleja.

Avaan syvemmin prosessista ja pohdinnastani yhden teosparin

(seuraavalla sivulla, kuva 14) kautta. Valitsen tämän kaikesta viidestä, koska kyseisessä parissa ilmestyi ilmiö, jolle kävi juuri toisin kuin väitin alaluvussa 3.5. Sillä pääsin syvemmin tutustumaan omakohtaiseen muodon havaintoon.

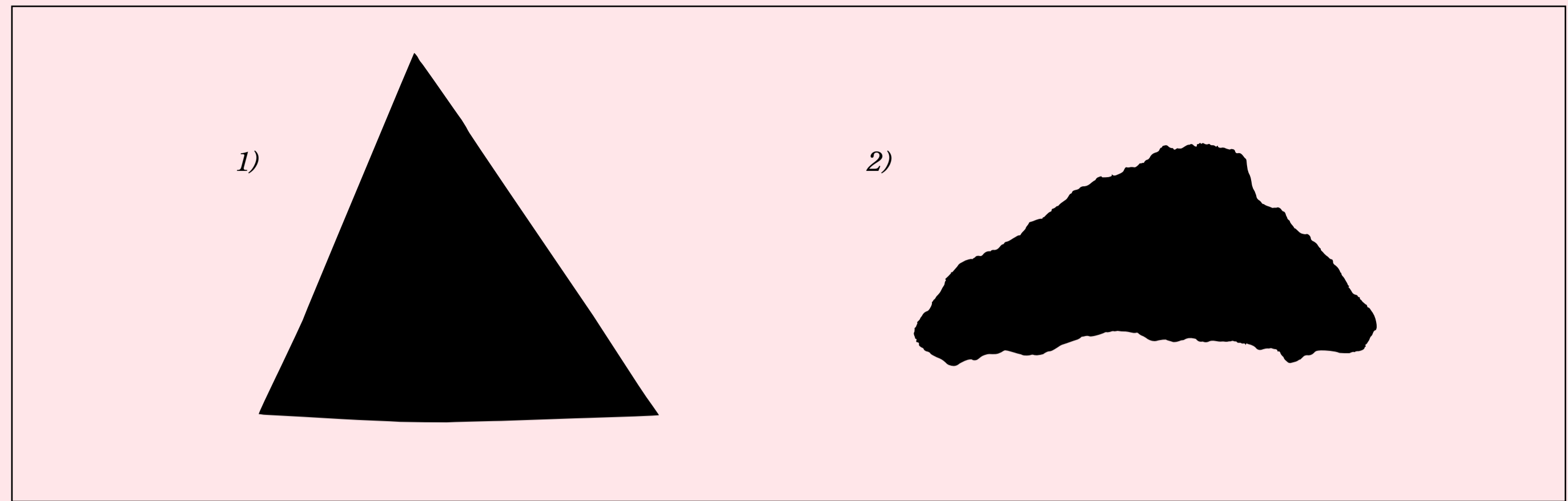
Runonmuotoinen viesti oli seuraavasti:

Kuva 13.

*pääsen mäen huipulle
ja vaikka nousu ei ole raskas
sydämeni hakkaa kuin yöllä basson tahtiin
istun kivelle ja vain tuuli
hiskaani kutittelee*

Kuva 14.

Teospari kantaa vastatunteita, täten tämä ensimmäinen edustaa parin positiivista puolta. Pyrin hyödyntämään tutkielmaosassa koettua havaintoani ja totesin, että kyseiseen viestiin sopii B1.2: Absoluuttinen muoto. Ilmaistakseni viestin itsevarmuuden tunnetta, koin tasaisen geometrisen linjan sopivan paremmin kuin orgaaninen linja. Lisäsin nousua kuvaavat diagonaaliviivat, jotka muodostavat huipun. Selkeät ja terävät kulmat

muistuttavat minua työtä suoritetu-olo, mikä on voimakas (kuva 14.1).

Toinen **viesti** oli:

*yö jäi lyhyeksi
ja silmät painaa liikaa
maanantai on aina samanlainen päivä
silloin kyllästyn
itseeni ja tapoihini*

Havaitsin, että negatiiviselle puolelle sopii B1.1:

Vapaamuotoinen. Ilmaisoin epävarmuuden ja masentuneen tunteen orgaanisella ja heiluvalla ääri- viivalla (kuva 14.2). Muodossa alaspäin pyrkivä voima on läsnä. Siluetti muistuttaa maanantai + darra-aamun itseäni, joka konttailee. Muoto viestii painavaa ja väsynyttä oloa. Koin haasteeksi, ettei muoto saanut olla liian ilmi- selvä, sillä kyseessä ei ole konkreettisen kuvan jäljitelmä.

Lopuksi vertailin kahta muotoa

ja tarkastin, toimivatko ne parina. Uutena löytönä oli, ettei Bouba/kiki -efekti aina kata kaikkia tapauksia. Täten määritän uuden termin: mitä enemmän kääntökulmia muodon ääri viivoilla, katsoja kokee muodon hyökkävän, jolloin katsoja aistii epäturvallisuutta. Kun taas mitä vähemmän on kääntöjä muodolla (jos ei ole ollenkaan kääntöjä, se tarkoittaa ympyrää), katsoja kokee turvaa.

Jokin muoto syntyi sujuvasti, kun taas johonkin meni viikko. Pienen

kulman kääntö muutti muodon ilmettä. Juuri samalla tavalla kuin piirtää ihmistä. Tai sitten vaikka muodon idea valaisi helposti, mutta sen tuottaminen ulos päästä vei aikaa.

Prosessin viimeisellä hetkellä kaipasin ulkopuoliselta tuoretta näkökulmaa: pyysin ystäviä äänestämään muutamista ehdotuksestani suosikkimuoto, joka hänen mielestä sopii parhaiten viestiin. Halusin vahvistusta, että ajatteluni on keskiarvoista, mutta pari heistä eivät pystyneet

valitsemaan juuri yhtä muotoa yhden viestin parina. Tämän äänestyksen tulokset olivat osittain heijastettu lopulliseen päätökseeni.

Pyrin tarkastelemaan työskentelyäni kriittisesti. Ajatus ahdisti minua, etten ikinä saisi tehtyä valmiiksi. Lopulta pääsin siihen tasoon, jolloin olin hyvin varma, että jokainen muoto viestii sitä mitä sille on annettu kantamaan. Kun muoto sai oikean ääri viivan, sille annettu viesti loisti entistä kirkkaammin. Sen jälkeen

ei mikään muu muoto olisi voinut tulla sijaiseksi. Tämä tunne oli lähellä sitä, kun on tehty mitä työtahansa mm. kokkaus – valmis työ kertoo tekijälle, että oikean hetken jälkeen on mahdollista yhä jatkaa muttei parane enää.

Tuotokset ovat esillä seuraavan luvun jälkeen, sivulla 59 alkaen. ○

5.1 Ajankohta ja paikka

Näyttelyni ajankohdaksi valitsin syyskuun alun, 5.–10. syyskuuta 2016 (*näyttelyjakso oli lopulta pidennetty viikoksi kuten oli haluttu), jolloin Helsingissä pidetään Helsinki Design Week. Tapahtumaa pidetään pohjoismaiden suurimpana design-tapahtumana. Kaupungissa liikkuu myös paljon turisteja, joten pyrin saamaan heitäkin kiinnostumaan näyttelystäni. Lomakauden loputtua myös tavalliset suomalaiset palaavat arkeen. Päätin

aikatauluni talvella 2015.

Näyttelypaikkana toimi Samuji House, suomalaisen vaatemerkin Samujin isoin myymälä. Valinta oli minulle luonteva, sillä halusin, että näyttelytilassa on muutakin elävää toimintaa. En ollut kiinnostunut pitämään näyttelyäni galleriassa. Lisäksi olin tehnyt töitä Samujille aiemmin, minkä ansiosta minulla oli heihin jo kontakti. Samuji Housen myymälätila toimi aiemmin Design Forum Finland:n showroomina, missä töitäni oli ollut esillä

kaksi kertaa. Tila oli siis tuttu minulle: tiesin suurin piirtein, miten tilassa kävijät liikkuvat ja miten kävijöiden katseet siirtyvät. Sijainti on tarpeeksi lähellä keskustaa ja raitiovaunupysäkki on aivan näyttelytilan edessä. Alueella liikkuu myös runsaasti turisteja.

5.2 Näyttelyn ilme

©*Typografia ja tunnus*

Minulla oli vahva näkemys siitä, minkälaista kirjasintyyppiä

halusin näyttelyn ilmeessä käyttää. Päivien etsinnän jälkeen päädyin siihen, että loisin kirjasintyyppin itse tai ainakin sen verran kirjaimia, että ne riittäisivät näyttelyni otsikkoon.

Näin sain täsmälleen sen, mitä kaipasin: tasavahva groteski.

Syy, miksi kirjasintyyppin piti olla groteski oli se, minkä Markus Itkonen (1965–) kertoo kirjassaan *Typografian käsikirja*: ”Groteski nimi juontuu ranskan sanasta grotesque, joka tarkoittaa suhdantonta tai luonnotonta (Itkonen

2004, 42).” Halusin, että aiheeni kuvaileva tunnus näyttäisi jo itsessään hieman oudolta, hyvällä tai huonolla tavalla. Jokaisen kirjaimen muoto voi nostaa katsojan mieleen tunteita (näyttelyn ilmeen lopputulos on nähtävissä sivulla 2 ja 6).

Lopulta kirjasintyyppistä tuli enemmän monospace, sillä halusin jokaisen merkin mahtuvan samankokoiseen suorakaiteeseen – aivan kuten teosparit. Luomallani kirjasintyyppillä on suuri x-korkeus, joka rakentuu

Kuva 15–17.

A Living farm m Form Form
a living farm Form Form
muoto vie a living form
i i o

living form
living form

a living form
living form

suoraviivasta ja käyrästä, jotka vaihtelevat luoden kontrastin. Jätin lukijalle yllätyksenä melko kurssiivit s-, v- ja y-kirjaimet.

Lopullisen kirjaimiston ulkonäkö sisältää vastamuodot kulmikas ja pyöreä. Vastakkaistunteet kova ja pehmeä ovat läsnä, mutta kokonaisuus on silti yhtenäinen. Mielestäni kirjasintyyppi täsmää aiheeseeni ja muoto heijastaa mitä opin opinnäytetyöni tutkielmaosassa.

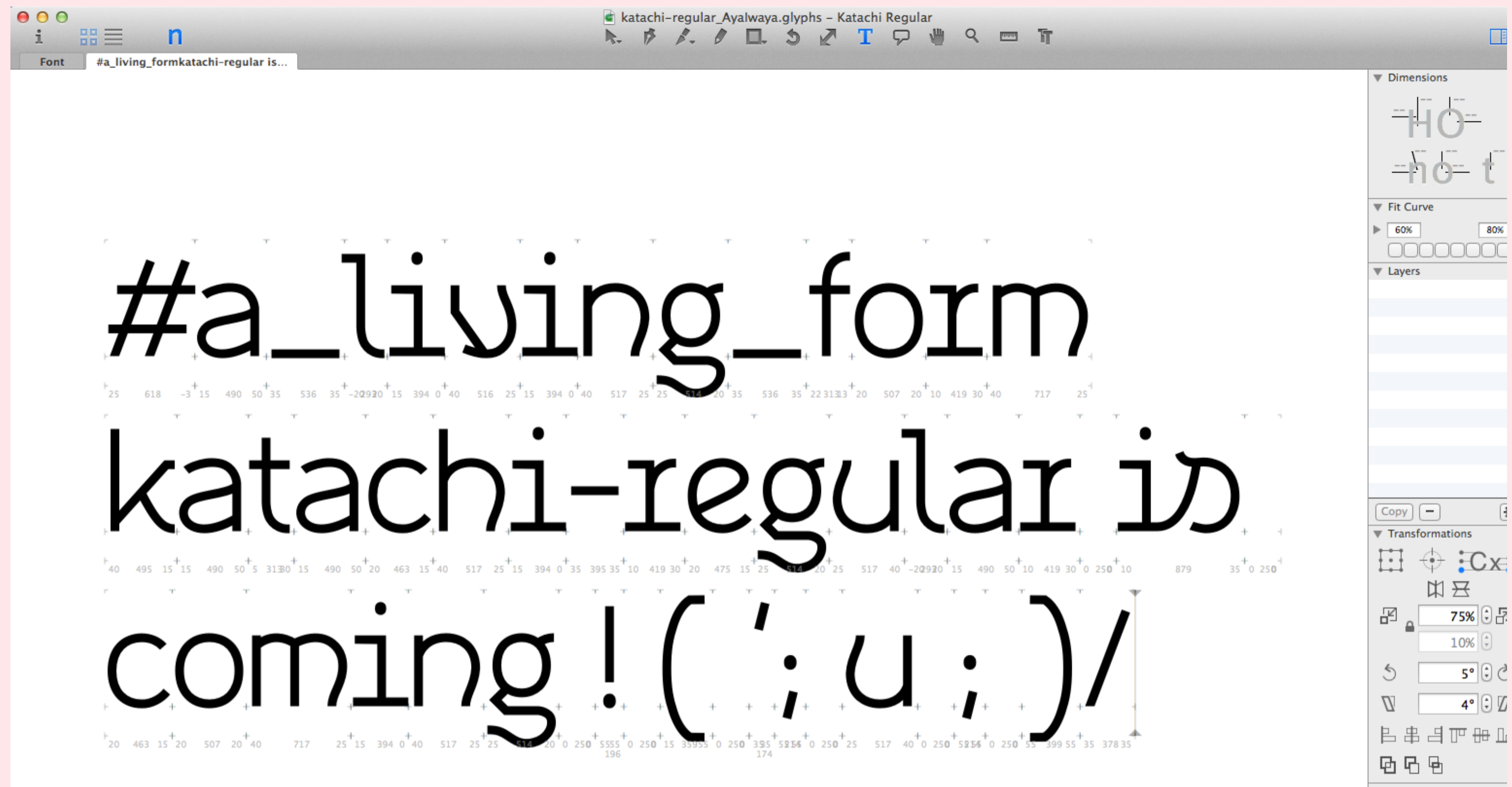
Sanotaan, että yhden leikkauksen

luomiseen voi helposti mennä vuosia. Tiesin jo ennalta, että päätökseni suunnitella kirjasintyyppi veisi liikaa aikaa ja energiaa varsinaisen näytteen suunnittelun ohessa. Kysyin itseltäni monesti, onko tämä oikea suunta ja onko kirjasintyyppin suunnittelu oleellista? Päädyin siihen, että minun on pakko yrittää kiteyttää opinnäytetyöhöni kaikki, mitä olen oppinut Muotoiluinstituutissa. Luomisprosessin tukena on oppikirjoissa esitettyjä teorioita ja keskusteluja monien ihmisen

kanssa. Kysyin mielipidettä luokkalaisiltani, koulun ulkopuolisilta, eri ikäisiltä ja eri kieliä puhuvilta ystäviltäni. Suomessa monia kauniita kirjaimia luoneet gurut neuvoivat minua ja kertoivat minulle tekniikoita.

Lopputuloks (seuraavalla sivulla, kuva 18) on kirjasintyyppi, joka sisältää gemena-aakkoset, gemena-numerot, välimerkit sekä muutamia typografisia merkkejä, mukaan lukien yhden ligatuurin. Pitkissä teksteissä se väsyttää lukijaa monen muun

tasapaksuisen groteskin tapaan. Käytin sitä vihkoni leipätekstissä tästä huolimatta (dia, sivulla 51 ja/ tai liitteen vihoko). Harva merk- kiväli sopii hyvin välistykseen. Nimesin sen Katachi-sans:iksi, sillä *Katachi* tarkoittaa japaniksi muotoa. Katachi-sans syntyi näyt- telyäni varten ja siten se tukee näyttelyni ilmettä täydellisesti.

Kuva 18.

abcdefghijklmnop
qrstuvwxyzäö
1234567890
#!?'

©Vihko

Jo hyvin varhaisessa vaiheessa minun piti miettiä missä esittelen runot. Päädyin esitevihon tekoon. Runot ovat näyttelyni yhteydessä muotojen otsikkoja. Pohdin, olisiko seinä luonnollinen sijainti ja olisiko edes olennaista tulostaa tekstejä – mitä jos ne olisivat nähtävillä vain verkossa? Entä jos katsojalle annettaisiin mahdollisuus antaa palautetta visuaalisella tavalla, esimerkiksi piirtämällä muotoja itse.

Päätin tehdä vihon, johon kokoan kymmenen runoa viiden muoto-parien viereen. Viholla on kaksi tehtävää: ensimmäinen tehtävä on toimia näyttelynesitteenä, joka avaa ajatustani ja toinen tehtävä on kertoa katsojalle, minkälaiset tunteet annoin muodoille. Vihko koostuu kolmesta osasta.

- a) esipuhe
- b) viisi muotoparia ja kymmenen runoa
- c) muotoon liittyvä tehtävä.

Esitteen tiedot ovat seuraavat:

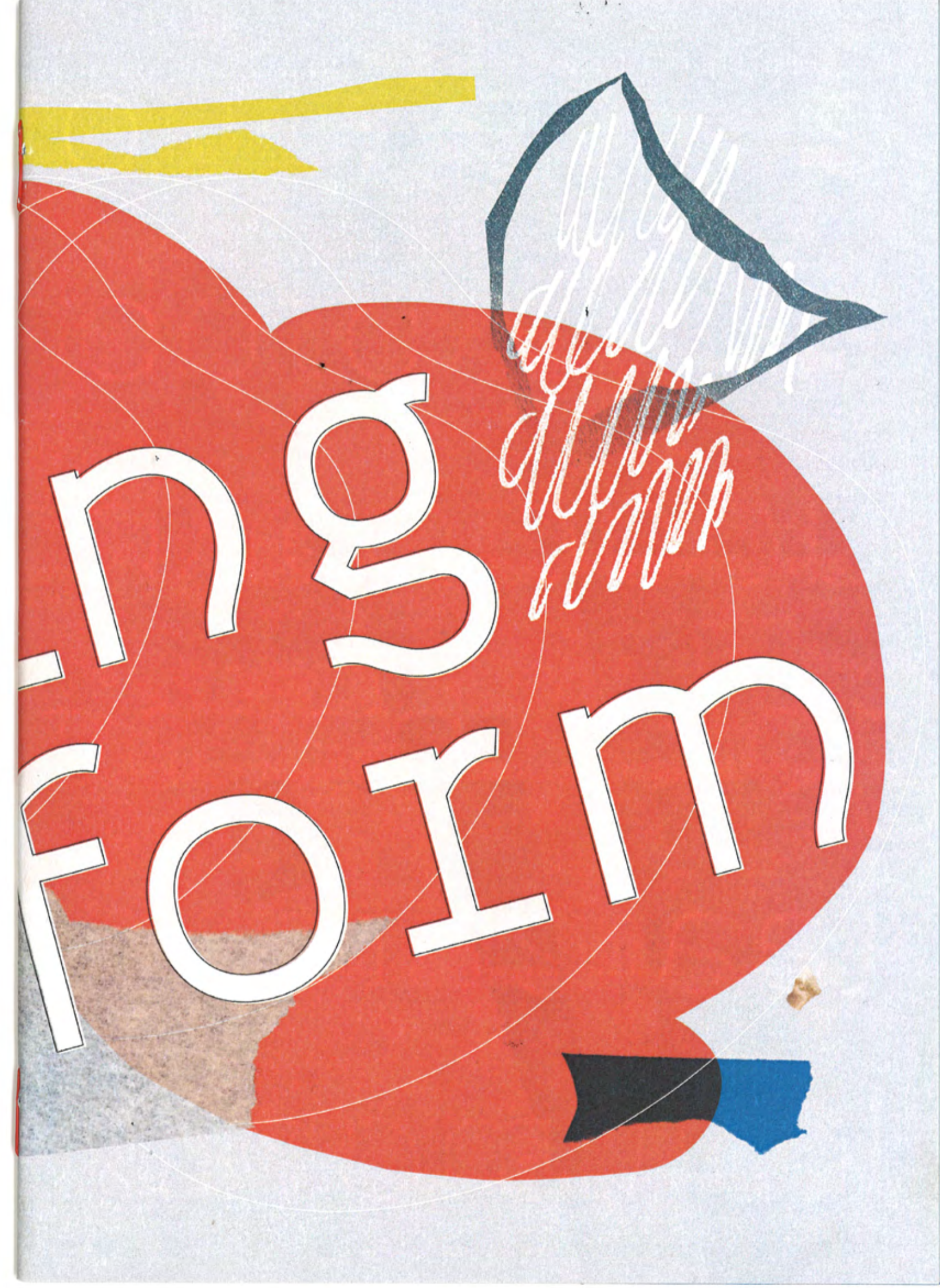
- 260 x 390 mm

- Laajuus 20 sivua
- 4/4 CMYK, ClimatePartner (ympäristöystävällinen saksalainen painojärjestelmä)
- Amber Graphic 300g paperi
- Punaiset niitit

Lähetin yhteistyöpyynnön lahtelaiselle painotalolle Aldus Oy:lle. Heidän korkealaatuinen työnsä ja palvelunsa olivat minulle ennalta tuttuja. Sain heiltä viisaita neuvoja, sitomon suositukset ja kannustusta. Sain juuri sellaisen lopputuloksen (kuva 19–28, 29–31) kuin toivoin.

Kuva 19. Totettiin vihon, jonka jokaiseen yksityiskohtaan – paperista niittiin saakka – olen tyytyväinen

elävä muoto —
a living form —

tämä on ehdotus
it is a challenge for visual communication.

uudesta konseptista,
i am proposing a new concept through my series of graphic work

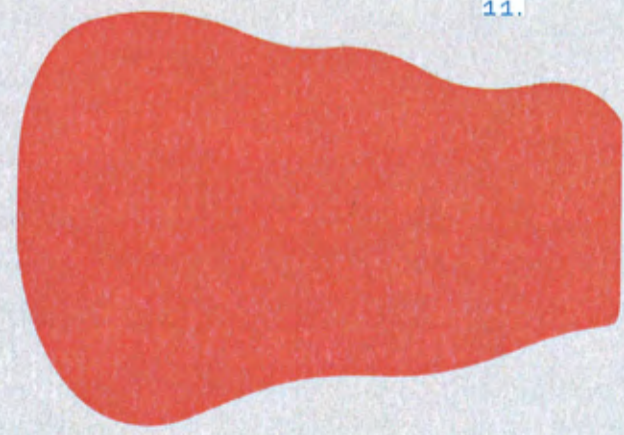
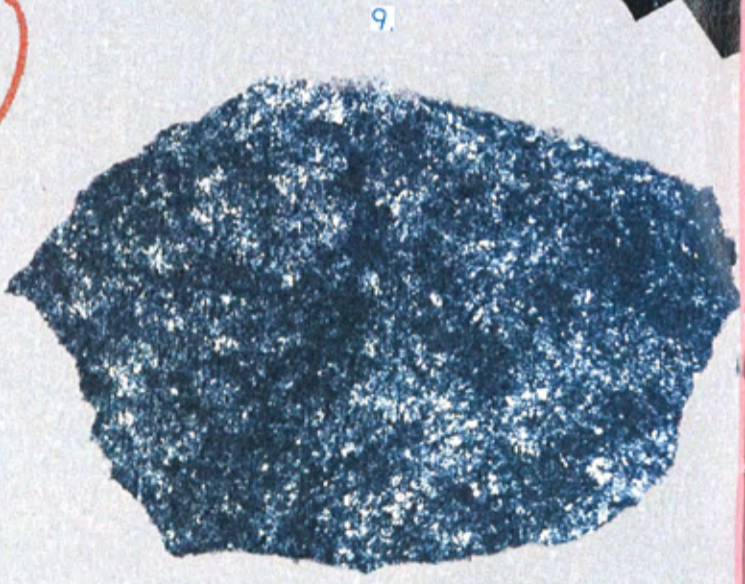
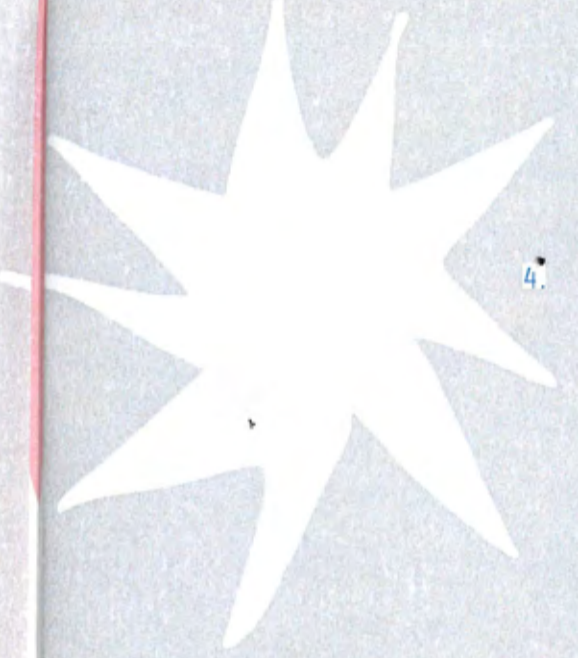
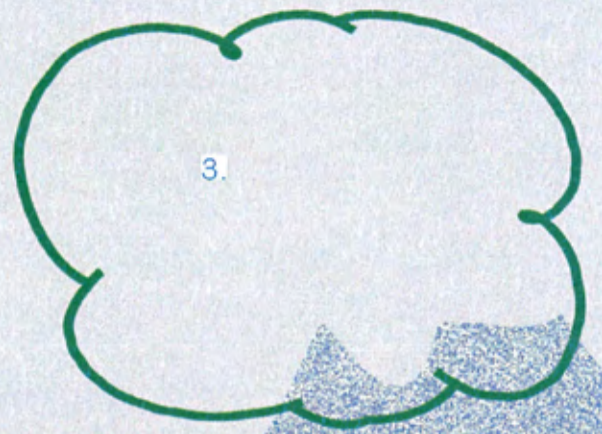
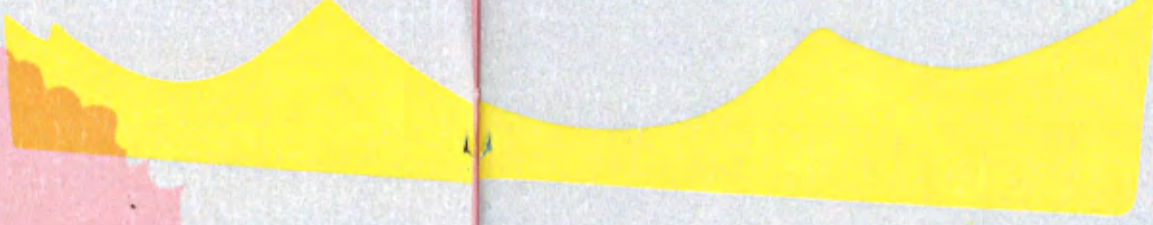
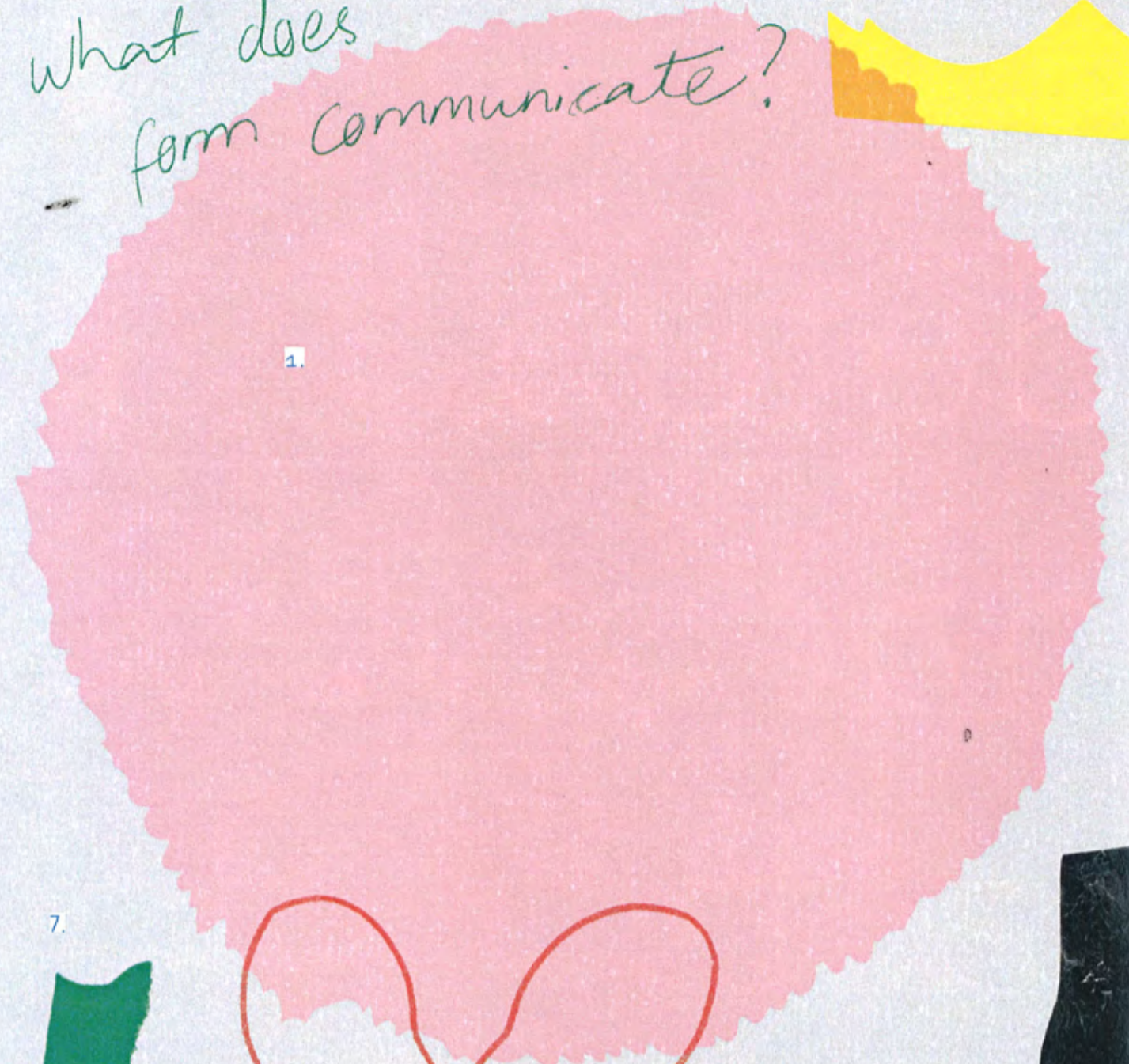
joka haastaa ja
that focuses on form, bringing another dimension to our self-expression.

laajentaa visuaalista
it can be used to express nuanced and obscure feelings, which don't have a name yet.

kommunikaatiota.
examine form and explore vividly the emotions that spring from your heart.

この展覧会は、新しい視覚表現の試みとして、
「形」をテーマに、新しい表現の可能性を探る。
——
「形」をテーマに、新しい表現の可能性を探る。

What does
form communicate?

#a_living_form

prologi

kun haluamamme viesti ei tavoita tointa,
se rajoittaa ja tekee epätoivoiseksi.
ihmiskunta on taistellut näitä tunteita
vastaan kehittämällä uusia tapoja kommu-
nikoida yhä sujuvammin ja tehokkaammin.

emillä on teommarjani, jonka kautta ehdotan
uutta konseptia, joka haastaa ja laajentaa
visuaalista kommunikaatiota. nyt käytössä
olevat ideogrammit (esimerkiksi symbolit,
piktogrammit ja emoji) palvelevat yhteis-
kunnassa sopimuksenvaraisesti niin,
että yksi grafiikka vastaa yhtä käsitettä.
niiden rajaan ehdottamani konsepti
kehittyy muotoon, joka tuo ilmaisuun
uusia ulottuvuuksia; millä voi ilmaista
vivahteikkaampia ja hämäämpiä tunteita.
visuaalimoin muodoiksi tunteita, joita ei
ole vielä nimetty. tätä muotoelementeistä
koostuvaa teommarjaani kutsun living
formiksi.

tarkastele living formeja ja tunne elävästi
tunteita, jotka kohoavat sydämeistä. onko
nähdyn ymmärtäminen yksilöllistä, vai
saammeko tuloksena yhtenäisen viestin
niitä, mitä kukin muoto viestii.

prolog

私たちは日々、相手に意図が伝わらないもどかしさや落胆、ス
レスを少なからず抱えながら暮らしています。よりリアルに「伝
えたい」という想いから、人は言葉を補うものとして様々な「コミュ
ニケーション方法を生み出してきました。

今回私が作品を通して提案するのは、視覚「コミュニケーション」
の幅を広げるための「アイコンセプト」です。今までの表意文字「
ideogram (例: 標識、ピクトグラム、絵文字など)」は共通認
識に基づいてひとつのアイコンがひとつの観念を伝えるもの
でした。ここでは、より繊細で曖昧な「想い」「や」「ま」「を」を伝
達するツールとして、かたちが内包する多角的に伝える力に着目
しました。心の揺らぎや、言葉にすると指の間からこぼれてしま
うような捉えがたい感情を、かたちに込めて視覚化し、「これを」「リ
ビング・フォーム」と名付けます。

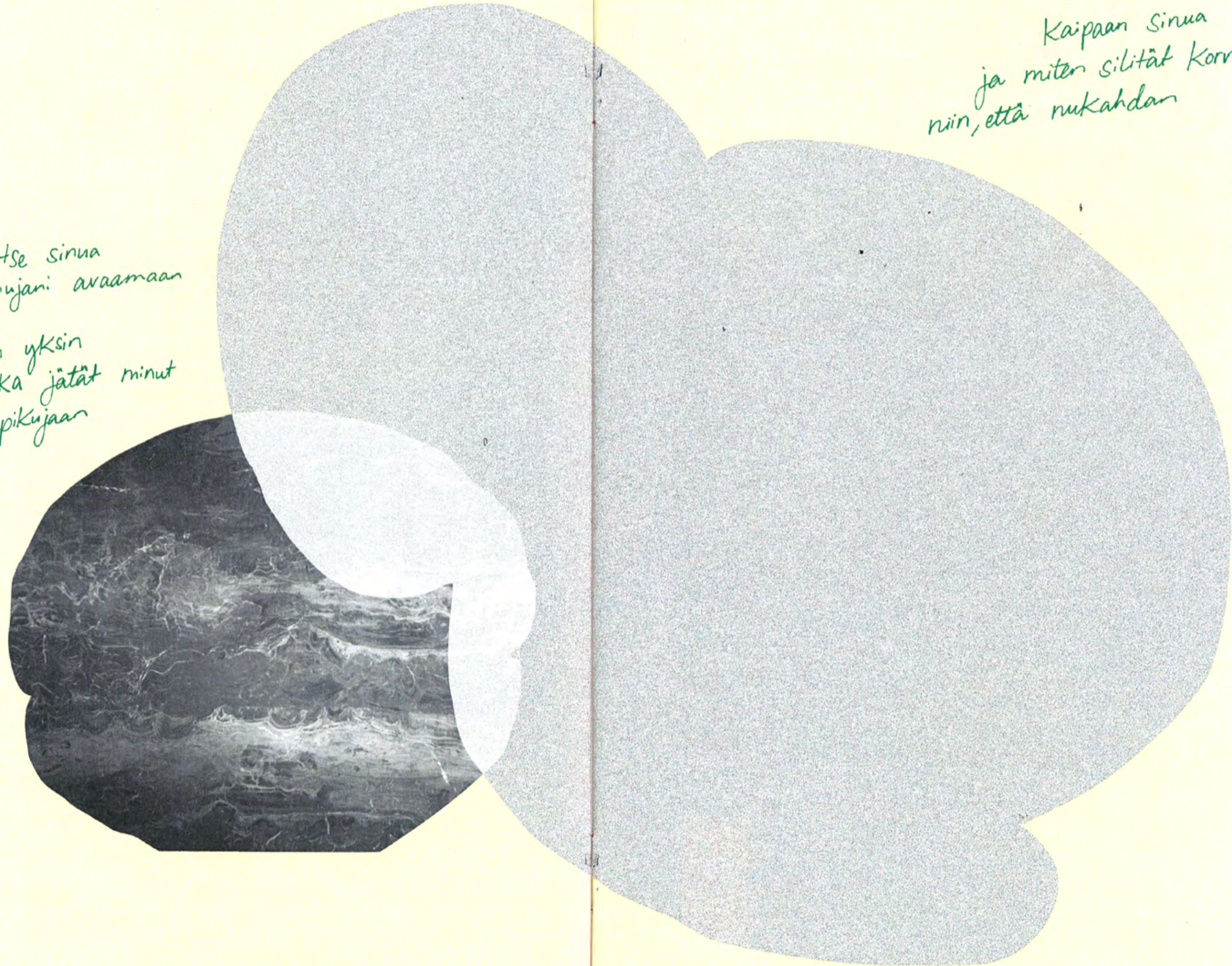
リビング・フォームが何を語っているか、あなたの中に何が湧き
起るかを、いきいきと体験してください。その結果として、あ
る共通のメッセージが浮かび上がってくれば、この挑戦は成功と
いえるでしょう。

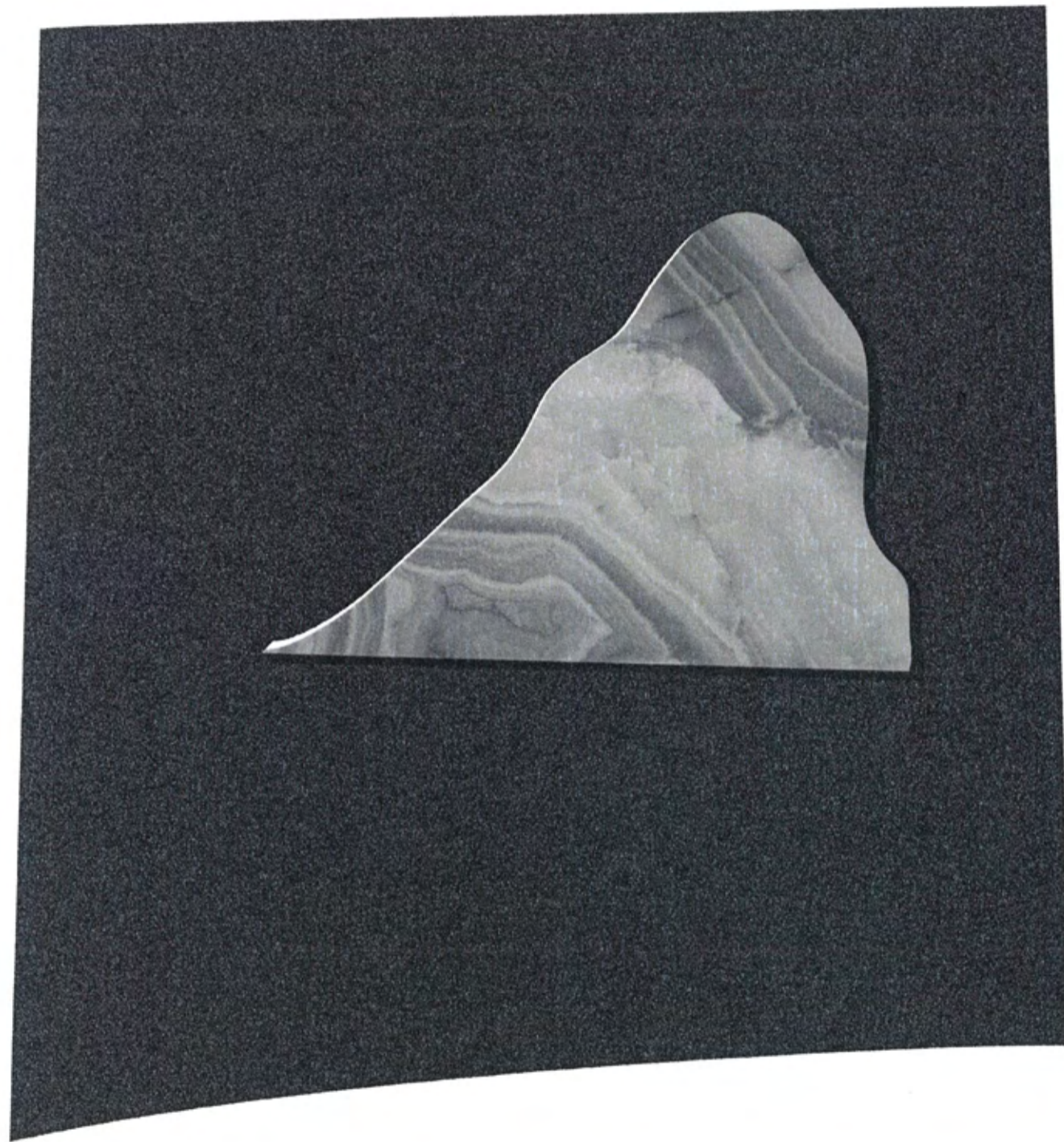
en tarvitse sinua
Solmujani avaamaan
Pärjään yksin
vaikka jätät minut
umpikujaan

「誰か」
のうた。 田中
だれとも話したくない。

Kaipaan sinua
ja miten silität korviani
niin, että nukahdan

「おえ、かまう。」
あまえておせよ。側にいたい。

tuubikaappi on täynnä sateenvarjoja
kaikki erilaisia
tosi laadukkaita tai kulahtaneita
unohdan omai aina jonnekin

まじつたな。
深い霧の中にい
るみたい。自分
を見失いそう。

sataa ja paljon
mutta en parastu
vaan annan sateen olla
ja kastella minut kokonaan

nokkoset purevat paljaita sääriäni
ja vielä seuraavana päivänä
jalkani kutiserat
muistutuksena siitä, miten olin unohdanut
huoleni ja säntäilyt pusikon läpi
välittämättä mistään

Kuten kukatkin,
ne pärjää ja kukaistaa

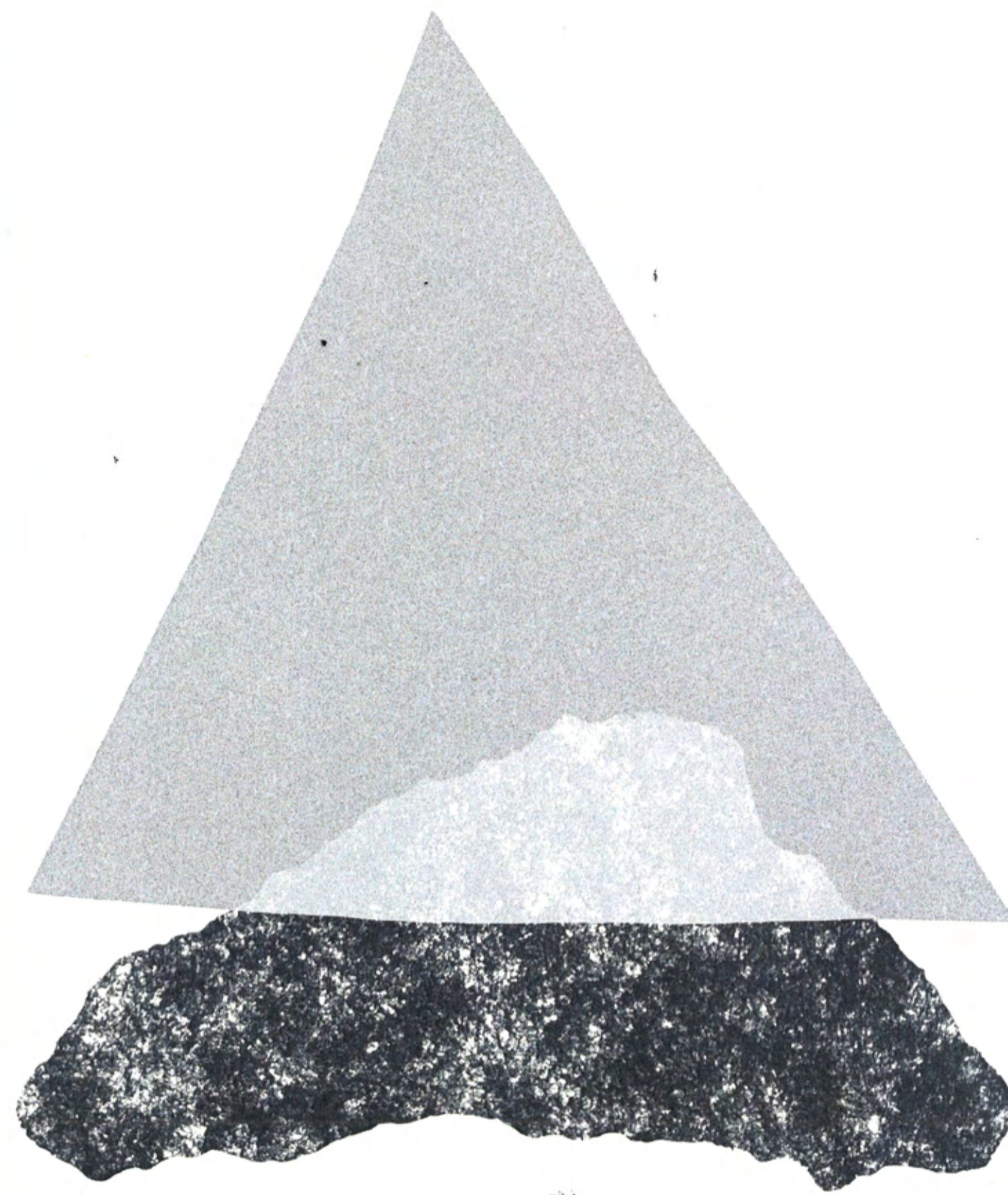
わたしは大丈夫。
何も「わくはない。宇宙で
うなずいてる」の4冊。

pääsen mäen huipulle
ja vaikka nousu ei ole raskas
Sydämeni hakkaa kuin yöllä basson tahtiin
istun kivelle ja vain tuuli
hiskaani kutittelee

やりきった「達成感と充実感。力がみなまわって今なら山をも動かせる気がする。

もうだめかも...」月曜日から悪気消滅、自分への失態で腫れ落ちた。

yö jäi lyhyeksi
ja silmät painaa liikaa
maanantai on aina samanlainen päivä
Silloin kyllästyn
itseeni ja tapoihini

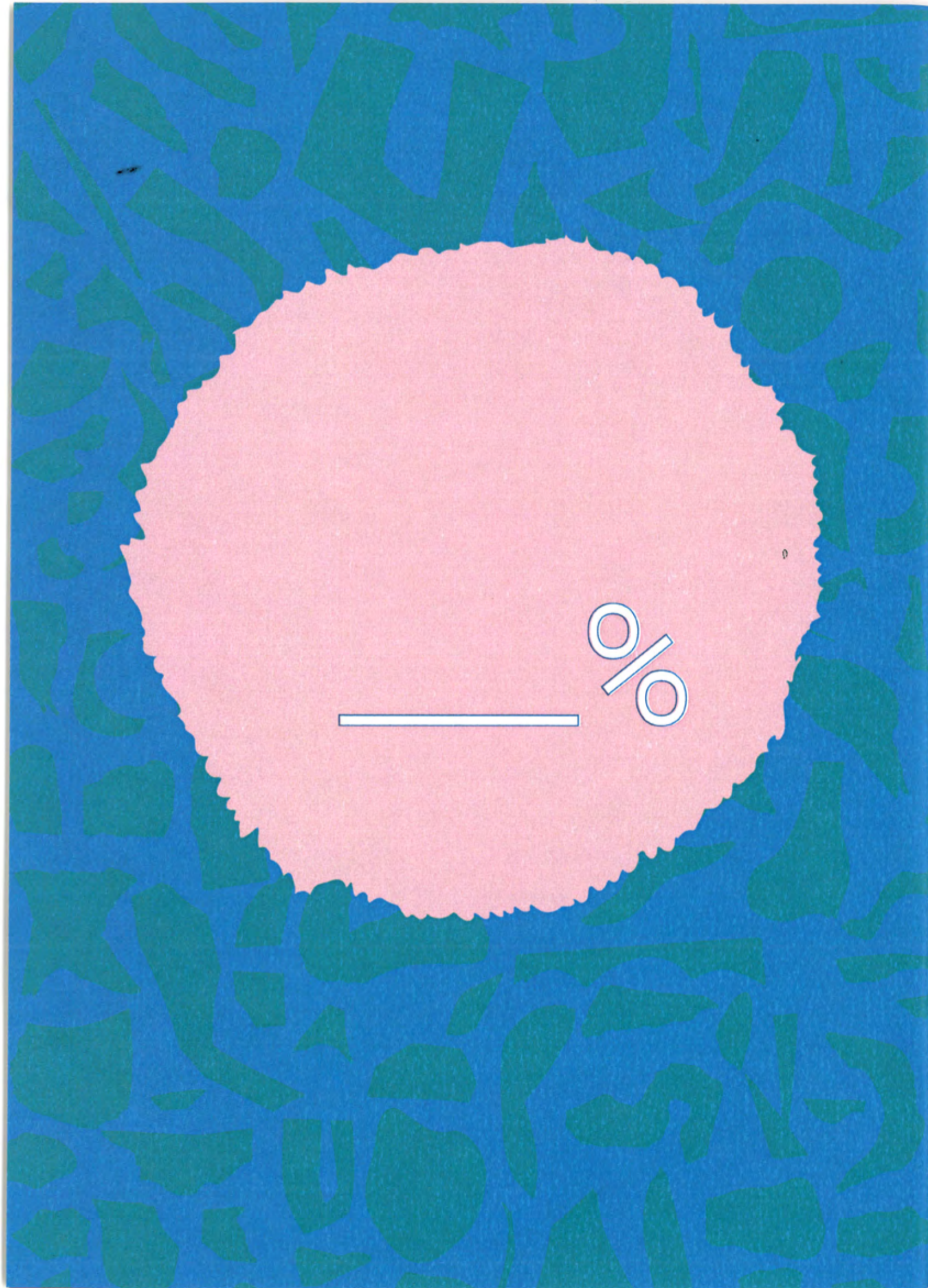
「酒の味が好きだ」
ますますヒニアな愛。無条件の愛。
どんな時も 僕は変わらず君の味方。

paloma (koira) on odottanut
koko päivän
kun olen kiireisenä
laiminlyönyt ja unohtanut sen,
että hänellä on vain minut
ja joka ilta hän
viereeni silti kääpertyy

herään ennen sinua
keittämään kahvia
ja kun nouset
kahvi on seissyt pannussa tunnin

joskus pyydät pysähtymään
vaikka pysähtyisimme
keskelle vaaraa
- silloin en pelkää

「あはれ」
あなたに夢中。たと
え空回りでも... 尽く
すことが私の喜び。
たまには愛のかたけ。

a living form

aya iwaya
2016

poetry: natu ahtiainen
printing: aldux oy, lahti
typeface: katachi man

the exhibition titled "a living form" is
reconstructed here in the form of a booklet.
exhibition: september 5-10, 2016
helsinki, finland

aya.iwaya.com

aldus

Helsinki

Design

Week

ClimatePartner
Print | ID: 10991-1007-1001

©*Viestinnän sävy ja tiedottaminen*

Pohdin, miten tiedottaisin näyttelystäni. Tiedottamisen tavoite olisi saada mahdollisimman monenlaiset ihmiset kiinnostumaan. Ei siis riittäisi, että levittäisin tietoa ystäville. Minun oli astuttava ulos niin sanotusta graafikon kuplasta.

Minulle luontevin tapa tavoittaa ihmiset olisi ollut lähettää painettu kutsu henkilökohtaisesti. Kustannusten ja aikataulun kannalta hyödyllinen työkalu

on kuitenkin sosiaalinen media. Päätin hyödyntää molempia.

Käyttämäni mediaan kuuluivat Facebook, Instagram ja osittain Tumblr. Haasteena oli miettiä, minkälaista sävyä käytän viestinnässä. Työ ei päättynyt, kun tilit on avattu ja tiedot koodattu sivuille. Tilien ylläpitäminen vei yllättävän paljon aikaa.

Kuten mainitsin, näyttelyni oli osa Helsinki Design Week -tapahtumaa. Sen kautta sain mainostaa heidän nettisivuillaan ja

painetussa esitteessään, jota jaettiin runsaasti ympäri Helsinkiä. Jälkikäteen ajateltuna tämä päätös oli kannattava, sillä tavoitin näin monia ulkomaalaisiakin.

5.3 Yksityistilaisuus

Yksityistilaisuuden pitäminen vei aikaa ja energiaa, mutta se oli ehdottomasti kannattavaa. Kävijöitä oli kahden ja puolen tunnin aikana lähes sata. Tilaisuuden järjestämisen ansiosta opin paljon uutta muun muassa budjetoinnista ja

tarjouspyyntöjen lähettämisestä. Tilaisuuden pitämisen ansiosta sain ennakkohuomiota näyttelylle. Mielestäni paras seuraus tilaisuudesta oli se, että tilassa syntyi vuorovaikutusta ei ainoastaan teosten ja katsojan välille vaan myös ihmisten kesken. Yksityistilaisuutta varten oli hoidettava seuraavat asiat:

©*Kutsu*

Opin, keitä kannattaa kutsua, kun pitää näyttelyn, kuten esimerkiksi alan ammattilaisia, muiden

alojen ammattilaisia, museoiden ja gallerioiden koordinaattoreita, lehdistöä ja vaikutusvaltaisia ihmisiä, joihin haluan kontakteja. Varsinaisen kutsun suunnittelun lisäksi työlästä oli selvittää kutsuttavien henkilöiden osoitteita.

©*Pitopalvelu*

Halusin tarjota muodoltaan leikkisää, visuaalisesti kaunista ja tietenkin makuaisteja ilahduttavaa naposteltavaa. Valinta oli helppo, kun tiesin kuka voisi

toteuttaa tämän. Pyysin tarjouksen Hoshitosta, jonka kanssa olen halunnut tehdä yhteistyötä. Hoshito tunnetaan Helsingin tyylikkäämpänä japanilaisena ravintolana. He suostuivat pyyntöni ja jopa kävivät tilaisuudessa perheineen. Syötävän kanssa tarjottiin samppanjaa, johon sain sponsorin.

©*Musiikki*

Musiikki ei saanut häiritä katsojan ja teossarjan välistä vuorovaikutusta. Ajattelin, että mikäli

musiikissa olisi sanoja, se veisi katsojan huomiota ja pahimmillaan vaikuttaisi hänen tekeмиinsä tulkintoihin muodoista. Sen vuoksi tilaisuudessa soitettussa musiikissa ei ollut sanoja lainkaan tai ne olivat kielillä, joita helsinkiläiset kävijät tuskin ymmärtäisivät. Sävel ei myöskään saanut olla selkeästi iloista eikä surullista. Halusin erilaisilla soittimilla soitettua ja eri kulttuuritaustaista musiikkia.

Näyttelyn aukioloajaksi kokosin monen tunnin soittolistan

Spotify:ssä. Yksityistilaisuuteen halusin kuitenkin live-musiikkia. Koska olen itse soittanut kuusi vuotta orkesterissa, tiedän elävän musiikin voiman. En tunnennut muusikoita täällä, joten en tiennyt, keneen ottaa yhteyttä. Ymmärsin pyytää ystäviltäni apua. Kun ammatti-DJ oli sovittu, järjestin soittosysteemin illaksi. Koska musiikissa ei ole muotoa eikä värejä, musiikin kuvaaminen luonnollisella kielellä oli hyvin hankalaa minulle. Jännitin ennen tilaisuutta, miten viestini meni DJ:lle perille, mutta

yllätyin iloisesti. DJ oli ymmärtänyt toiveeni ja soitti juuri sopivaa musiikkia.

©*Valokuvaus*

Näyttelystä oli oltava hyvin kuvailtavat valokuvat mediaa varten. Laadukkaat kuvat ovat tärkeitä myös jatkotyöskentelyn kannalta, kun haen jatkossa toista näyttelypaikkaa ulkomailta. Näyttelyn dokumentointi on myös tärkeä osa työprosessia ja nykyään hyvä kuva on noussut niin keskeiseksi, että se voi jopa nostaa työn

arvoa. ABL-laatoilla oli onneksi oma valokuvaaja ja pyysin häntä tulemaan.

5.4 Näyttelyn lopuksi

”Apu tulee, kun sitä pyytää”

– japanilainen vanha sanalasku

Näyttelyn järjestämisen myötä opituista lukuisista asioista antoisinta oli tehtävien jako, rohkeus pyytää apua ja antaa toisten auttaa itseäni. Luonteeltaani olen sellainen, joka haluaa hoitaa kaiken itse. Olisin esimerkiksi

voinut laittaa ruoat, soittaa musiikkia ja ottaa itse pienellä kamerallani kuvia. Olisinko toisaalta voinut pyytää muita suunnittelemaan typografiaa, kirjoittamaan kutsuja, tarkistamaan painovedoksia tai vahtimaan näyttelyä arkisin? Joissain asioissa päästään järkevämpään lopputulokseen, kun antaa tehtävän jollekulle, joka osaa asian paremmin. Opin priorisoimaan asioita, sillä se, mihin yksilö yksin pystyy on taidollisesti ja ajallisesti rajallista. Tämä on ilmi-selvää, mutta unohtui minulta

helposti. Lukemattomat ihmiset ovat auttaneet ja tukeneet minua näyttelyni – tämän järjettömän toiveeni – toteuttamisessa. ○

6 TUOTOKSET

Kuva 30-38. A Living Form -näyttelystä

6 TUOTOKSET

6 TUOTOKSET

6 TUOTOKSET

6 TUOTOKSET

Kuva 34. Viestinsaaaja pääsee tarkastamaan viestinantajan vastauksia vasta kun hän on noussut näyttötilan yläkertaan. Vastaus ei jaeta heti alussa eikä niitä ole esillä teosten vieressä.

6 TUOTOKSET

6 TUOTOKSET

6 TUOTOKSET

6 TUOTOKSET

TUTKIELMAOSA

TUOTOSOSA

PÄÄTÄNTÄOSA

7.1 Analyysi

Kahden viikon aikana kävijöitä oli 250. Aluksi näyttelyn oli suunniteltu ja mainostettu kestävän viikon, mutta sitä pidennettiin tilan omistajan ja kutsuttujen vieraiden pyynnöstä. Olin paikalla suurimman osan tästä ajasta. Katselin ja kuuntelin kävijöitä tarkasti. Ohjeitani noudattaen kävijät yleensä tarkastelivat ensin, mitä tunteita heissä herää. Jotkut kävijät sanoivat aluksi, etteivät he tunne mitään katsoessaan muotoja. Vaikutti

siltä, että muotojen tulkinta kesti joillain kävijöillä hetken ja toisilta kävi taas helpommin. Luettuaan vastaukseni vihosta moni halusi keskustella kanssani. (Käytän tässä sanaa vastaus, mutten tietenkään tarkoita sen olevan ainoa oikea vastaus.) Lopuksi pyysin kävijöitä antamaan palautetta kirjoittamalla näyttelyvihon viimeiselle sivulle prosenttiluvun, joka kertoo minkä verran he kokivat ymmärtäneensä muodot kanssani samalla tavalla. Lähes joka toinen suostui kuvattavaksi (seuraavalla sivulla, kuva 39).

Kuva 39.

Korkean ymmärrysprosentin saavuttaminen ei ollut tavoitteenani. Pyysin kävijöitä kirjoittamaan sen siksi, että saisin kävijät todella pohtimaan teossarjaa ja tutkimaan tarkasti, mitä kukin muoto viestii. Mielestäni prosessi, jolla vastaanottaja ymmärtää muodon viestin kuuluu visuaaliseen kommunikaatioon. Kukaan ei osannut arvata täsmälleen, mitä viestejä olin muodoille antanut. Niitä ei ymmärretty yksiselitteisesti senkään vuoksi, että viestit olivat monimutkaisempia kuin

vain ”vaara” tai ”ilo”. Tämä on täysin hyväksyttävää. Jokainen on yksilöllinen ja siksi on aivan tavallista, että jokainen tulkitsee muotoja eri tavoin. Miksi sitten moni ilmoitti korkean ymmärrysprosentin? Väitän syyksi, että ihmisellä on kyky samaistua.

Prosessi meni seuraavalla tavalla: lukiessaan runomuotoisia viestejäni kävijät usein samaistuivat teksteihin ja alkoivat käsitellä muotoja uudelleen ja pohtia, miksei edessä oleva muoto voisi viestiä kuten vihossa

kerrotaan. On toki suotavaa, että viestin vastaanottajan ensitulokinta ja viestittäjän viesti olisivat samansuuntaiset.

Opinnäytetyöni tutkimusosa voi näin ollen hyödyttää graafikoita ja auttaa heitä viestimään tavalla, joka lähestyy universaalia yhteisymmärrystä muodosta. Graafikoiden tehtävämme on pyrkiä osumaan tähän yhteisymmärrykseen.

On mielenkiintoista huomata, että kun vastaanottaja kerran

kokee muodon (kuvan) ja viestin täsmäävän, kyseinen muoto alkaa tukea viestiä entistä vahvemmin ja lopputuloksena viesti loistaa muodon (kuvan) ohella. Tämä on graafisen suunnittelun ydin.

7.2 Johtopäätökset

Toisin kuin väitin, muoto yksinään ei toiminut visuaalisena kielenä, joka ilmaisee vivahteikkaampia ja epämääräisempiä tunteita. Toisaalta, jos muodon rinnalla esitellään sen ydinviesti luonnollisella kielellä,

vastaanottajalla on kyky samais-
tua muotoon. Mikäli viestittä-
jän ja vastaanottajan tulkinnat
muodosta täsmäävät, muoto
tukee viestiä tunteisiin vetoa-
vasti. Näin saadaan muotoja,
jotka viestivät. Opinnäytetyöni
johtopäätös on näin ollen, että
muoto voi ehdollisesti toimia
viestintävälineenä.

Pohdin, että viestin välittyminen
on yhtä paljon viestin vastaanot-
tajan kuin sen lähettäjän tehtävä.
Näin ollen viestin lähettäjän,
toisin sanoen graafikon työhön

kuuluu aina ajatella vastaanot-
tajaa ja pohtia, sisältääkö hänen
tekemänsä työ tarpeeksi tietoa,
löytyykö siitä kosketuspinta
vastaanottajalle ja varmistaa, ettei
työ sekoita vastaanottajaa turhilla
lisäelementeillä.

Aiheeseen tutustuminen herätti
minussa lisää kiinnostusta
uusiin aiheisiin, kuten onomato-
poeiaan, typologiaan, morfologi-
aan ja äännesymboliikkaan. Jos
muodot kerran voivat kantaa vies-
tejä, onko niillä myös potentiaalia
kantaa äänteitä?

7.3 Uusi oivallus

Näyttelyni aikana huomasin,
että konseptini toi kävijöiden
ilmaisuuksiin uusia ulottuvuuksia.
Olisinko saanut samankaltaisia
tuloksia, jos näyttely olisi pidetty
jossain muualla kuin Suomessa,
esimerkiksi Euroopan ulkopuo-
lella? Tämän selvittämiseksi
päätin järjestää saman näytte-
lyn eri kulttuurin omaavassa
maassa. Näin pyrkisin vastaa-
maan kysymykseen, kuinka
laajasti näyttely toimisi maantie-
teellisesti. Ennakkotutkimusta on

tehty, kuten kerroin luvussa 3.5.1,
mutta haluaisin silti kokeilla itse.
Suunnittelin uuden aikataulun ja
hain Grafialta apurahaa. Näillä
näkymin näyttelyni toteutuu
parin vuoden sisällä Tokiossa. ◇

Kiitos!

LÄHTEET

©Painetut lähteet

- Hara, K. 2016. Subtle. Takeo, Tokyo
- Itkonen, M. 2004. Typografian käsikirja. RPS-yhtiöt, Helsinki
- Kamekura, Y. 1960. Guide to graphic design. Bijutsu shuppansha, Tokyo
- Pasanen, K. 2008. Tyhjiys. Teos, Jyväskylä
- Pusa, U. 1963. Plastillinen sommittelu. Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunta, Helsinki
- Pusa, U. 1967. Väri – Muoto – Tila. Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunta, Helsinki
- Read, H. 1950. The meaning of art. A pelican book, Suffolk
- Rowland K. 1965. Looking and seeing 3 The shapes we need. Ginn, Marrickville

©Elektroniset lähteet

- Gómez, E., Iborra, O., Juarez-Ramos V., & Rodríguez A. 2013. The Kiki-Bouba Effect A Case of Personification and Ideaesthesia: Journal of Consciousness Studies Volume 20
- Georgia O'Keeffe Paintings, Biography, and Quotes [viitattu 6.4.2018]. Saatavissa: <https://www.georgiaokeeffe.net/quotes.jsp>
- Jirousek, C. 1995. Form, Shape and Space [viitattu 30.5.2016]. Saatavissa: <http://char.txa.cornell.edu/language/element/form/form.htm>
- Maurer D., Pathman T. & Mondloch CJ. 2006. The shape of boubas: Sound-shape correspondences in toddlers and adults: Developmental Science
- Prohm, A. 2015. Orientations: Space/Time/Image/Word (Word & Image Interactions no. 5). Rodopi, Amsterdam
- Ramachandran, V.S. & Hubbard, E.M. 2001. Synaesthesia A Window Into Perception, Thought and Language. Journal of Consciousness Studies, 8
- Taiteen termipankki [viitattu 10.11.2016]. Saatavissa: <http://www.tieteentermi-pankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:symboli>.

©*Julkaisematon lähde*

- Lohko, K. 2013. Visuaalinen muotoilu -luennosta muistiinpano. Lahden ammattikorkeakoulu, Lahti

©*Muut lähteet / Kuvat*

- Kuva 1: Iwaya, A. 2016.
- Kuva 2: Mustonen, P. 2016. Teos: Iwaya, A. 2016.
- Kuva 3: Mustonen, P. 2016. Teos: Iwaya, A. 2016.
- Kuva 4: [viitattu 2.3.2016]. Saatavissa: <https://global.rakuten.com/en/store/tc-mart/item/kf0208/>
- Kuva 5: [viitattu 2.3.2016]. Saatavissa: <https://500px.com/photo/13898021/wheelchair-portrait-kathleen-by-mark-kalan>
- Kuva 6: [viitattu 10.2.2016]. Saatavissa: <http://k.mandarake.co.jp/auction/item/itemInfoJa.html?index=469302>
- Kuva 7: [viitattu 10.2.2016]. Saatavissa: <http://moomin-mugs.blogspot.jp/p/moomin-family.html>
- Kuva 8: [viitattu 10.2.2016]. Saatavissa: https://d1vxw9s9d8pjrr.cloudfront.net/wp-content/uploads/2016/04/Moomins-and-the-great-flood_Fazer_1200x628.jpg

- Kuva 9: [viitattu 10.2.2016]. Saatavissa: http://www.jr-eki.com/aptrain/top/chara_anpanman.png
- Kuva 10: [viitattu 10.2.2016]. Saatavissa: https://twitter.com/baikinman_sex
- Kuva 11: [viitattu 8.3.2016]. Saatavissa: <http://www.synesthesiatest.org/blog/bouba-kiki-effect>
- Kuvat 12–18: Iwaya, A. 2016.
- Kuvat 19–29: Iwaya, A. 2016.
- Kuvat 30–38: Mustonen, P. 2016. Teos: Iwaya, A. 2016.
- Kuva 39: Iwaya, A. 2016.

©*Muut lähteet / Julisteet*

- Juliste 1: Kamekura, Y. 1960. Nikkor lens, Guide to graphic design. Bijutsu shuppansha, Tokyo
- Juliste 2: [viitattu 15.5.2016]. Saatavissa: <http://www.vuodenhuiput.fi/fi-FI/arkisto/32255/>
- Juliste 3: [viitattu 10.5.2016]. Saatavissa: <http://www.cinra.net/news/gallery/83976/0/>
- Julisteet 4–5: Kamekura, Y. 1960. Guide to graphic design. Bijutsu shuppansha, Tokyo
- Juliste 6: [viitattu 15.5.2016]. Saatavissa: <http://www.jagda.or.jp/information/jagda/2411>
- Julisteet 7, 9: [viitattu 15.5.2016] Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/aijasofia/abstract-poster/>
- Juliste 8: [viitattu 22.10.2017] Saatavissa: <http://theurbnite.com/post/118158894280/womb-chair-by-eero-saarinen>

©*Liite*

· Liite 1: Iwaya, A. 2016. A Living Form -vihko.